

4
428

STANDARDIZACIJA

Bilten SAVEZNE KOMISIJE ZA STANDARDIZACIJU

6

JUN

1960

BEOGRAD

Izdavač:
SAVEZNA KOMISIJA ZA STANDARDIZACIJU
Beograd — Admirala Geprata 16

Odgovorni urednik:
ing. Slavoljub Vitorović

Štampa:
BEOGRADSKI GRAFIČKI ZAVOD
Beograd

SADRŽAJ

	<i>Strana</i>
<i>Uz Zakon o jugoslovenskim standardima</i>	3
<i>Informativna konferencija u Parizu o Međunarodnoj organizaciji za standardizaciju (ISO)</i>	8
<i>Predlog standarda: Konzervisanje drveta. Impregnacija stubova za vodove rastvorima soli. Ispitivanje hemiskog sastava</i>	10
<i>Predlog standarda: Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Spojnice sa naglancima. Oblik i mere</i>	13
<i>Predlog standarda: Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Redakcije sa naglancima. Oblik i mere</i>	14
<i>Predlog standarda: Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Ogranci sa prirubnicama. Oblik i mere</i>	17
<i>Predlog standarda: Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Ogranci sa naglancima i prirubnicama. Oblik i mere</i>	20
<i>Predlog standarda: Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Krstovi sa naglancima. Oblik i mere</i>	23
<i>Predlog standarda: Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Završnici za prirubnicu. Oblik i mere</i>	25
<i>Predlog standarda: Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Završnici za cev. Oblik i mere</i>	27
<i>Predlog standarda: Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Završnici za naglavak. Oblik i mere</i>	29
<i>Anotacija predloga standarda iz oblasti farmaceutske industrije</i>	31
<i>Međunarodna standardizacija</i>	
<i>a) primljena dokumentacija</i>	31
<i>b) primljeni inostrani standardi</i>	32

UZ ZAKON O JUGOSLOVENSKIM STANDARDIMA

Zakon o jugoslovenskim standardima daje pravnu podlogu i društveni okvir za dalje sprovođenje standardizacije u jugoslovenskoj privredi, s obzirom da je standardizacija osnovni faktor za unapređenje proizvodnje i sređivanje odnosa u prometu dobara.

Zakon sadrži načelne odredbe o standardima i kvalitetu proizvoda. Zakon reguliše pojam i sadržinu jugoslovenskih standarda, način njihovog donošenja, način zamene standarda i odredbe o internim standardima. U delu Zakona koji se odnosi na kvalitet proizvoda navedeni su opšti propisi o kvalitetu proizvoda, o proizvođačkim specifikacijama, zatim regulativi oznaka, sastava, upotrebe i cene proizvoda i uslovi određivanje atesta i sertifikata. Posebni deo Zakona sadrži odredbe o Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju, njegovim organima i organizaciji. Nadalje, Zakon reguliše primenu Jugoslovenskih standarda i propisa o kvalitetu proizvoda, odnosno uslove pod kojima se može odstupati od primene propisa o standardima. I, na kraju, Zakon propisuje način na koji će se vršiti nadzor nad primenom njegovih odredaba i predviđa kaznene mere za privredne organizacije, samostalne ustanove i pojedince koji se ne budu pridržavali njegovih odredaba.

Područje o standardima i propisima o kvalitetu proizvoda bilo je dosad regulisano Uredbom o jugoslovenskim standardima, saveznim propisima kvaliteta proizvoda i proizvođačkim specifikacijama, koja je doneta u aprilu 1951 godine i Uredbom o organizaciji i radu Savezne komisije za standardizaciju, koja je doneta u maju 1953 godine.

Obim izrade standarda u okviru Savezne komisije za standardizaciju, kretao se između 300 do 400 standarda godišnje i nije mogao da zadovolji potrebe naše privrede. To pokazuju skoro svakodnevni zahtevi za sve većim brojem standarda. Prema procenama, potrebe naše privrede na sadašnjem stupnju razvoja, za nekoliko godina, ocenjuju se na oko 8 do 10 hiljada standarda, što znači da bi godišnje trebalo doneti najmanje 1 000 novih standarda.

Do sada se težilo zadovoljenju samo osnovnih potreba i donošeni su takozvani opšti i osnovni standardi.

Do sada je objavljeno 2 300 standarda, a do 1962 godine predviđa se još 1 400 novih standarda. Zbirka od 3 700 standarda krajem 1962 godine pretstavljace osnovni fond jugoslovenske standardizacije po kome će se, uglavnom, regulisati asortiman i kvalitet proizvoda. Pretpostavlja se da je do kraja 1965 godine moguće postići fond od 6 500 standarda. Preostalih 2 do 3 hiljade biće moguće izraditi za naredne 2 do 3 godine, tj. do kraja 1967, kada bi se dostigao fond od 8 do 10 hiljada standarda. Posle postizanja ovog fonda godišnja izrada standarda postepeno će opadati na oko 500 standarda, pošto će broj standarda koje treba revidirati znatno porasti.

Iz ovih orijentacionih proračuna potreba naše privrede za standardima može se videti da standardizacija, usklađena sa razvitkom industrije i privrede u celini, postaje u sve većoj meri neophodan uslov za dalji razvitak proizvodnih snaga i povećanje produktivnosti rada. Prema tome, standardizacija postaje jedan od bitnih faktora unapređenja industrije, specijalizacije i solidne kooperacije proizvodnje, te je zbog toga neophodno ubrzati i sam proces donošenja standarda.

Po dosadašnjim propisima, primena donetih standarda bila je pravno obavezna. Novi Zakon polazi od principa da se utvrđeni jugoslovenski standardi primenjuju u proizvodnji i izvođenju radova i da nema potrebe da svi standardi budu administrativnim putem nametnuti privredi. Mora se pretpostaviti da će se privredne organizacije pridržavati jugoslovenskih standarda stoga što jugoslovenski standardi sadrže, u datom momentu, najopravdanija rešenja osobina i karakteristika proizvoda i radova na koje se odnose i što će za privredne organizacije, u krajnjoj liniji, biti korisnije ako se u svom radu pridržavaju donetih standarda i na taj način se uključe u jedinstveni sistem jugoslovenske standardizacije.

Ako naročiti interesi, ili potrebe, budu zahtevali da se određeni standard mora primenjivati, Zakon predviđa mogućnost da se u samom standardu može propisati njegova obavezna primena. Za nepridržavanje standarda koji budu propisani kao obavezni, Zakon predviđa odgovarajuće upravne i kaznene mere.

Propisi o kvalitetu proizvoda obavezni su za sve privredne organizacije, druga pravna lica i građane koji proizvode i stavljaju u promet proizvode na koje se ti propisi budu odnosili.

Posebno odredbe Zakona predviđaju da privredne organizacije i njihova udruženja mogu donositi za određene proizvode i radove svoje interne standarde. Ove standarde donosi organ određen pravilima preduzeća, odnosno odgovarajućeg privrednog udruženja. Ukoliko interni standardi, koje budu donosile privredne organizacije za svoje potrebe, budu sadržali neke elemente koji postoje i u jugoslovenskim standardima, ti elementi moraju biti uneti u interne standarde. Ovi standardi ne mogu nositi naziv jugoslovenskih standarda, niti mogu biti označeni oznakama usvojenim za jugoslovenske standarde. Privredne organizacije pri zaključivanju ugovora o kooperaciji ili drugih ugovora o isporuci gotove robe, mogu odrediti primenom sopstvenih ili međusobno utvrđenih internih standarda.

Zakon predviđa da se standardima utvrđuju oblik, dimenzije, kvalitet, asortiman i druge osobine proizvoda i radova; zatim jednoobrazno označavanje proizvoda, oblici proizvodno-tehničke i druge dokumentacije, skraćene oznake pojmova, način pakovanja i transportovanja u prometu; dalje, standardom se mogu utvrditi određeni tehnološki postupci za izradu proizvoda i izvršenje radova itd. Predviđena je, takođe, mogućnost donošenja privremenih standarda, sa određenim periodom važenja.

Propisi o kvalitetu proizvoda obrađeni su u Zakonu o jugoslovenskim standardima u posebnom poglavlju, i predviđene su široke mogućnosti za donošenje dopunskih propisa odgovarajućih organa i ustanova, kada se za to ukaže potreba. S obzirom da je kod nas dosad donet relativno mali broj standarda i da je postupak njihovog donošenja prilično dug, propisi o kvalitetu proizvoda su ne samo nužni nego i korisni, jer će poslužiti kao dobra dopuna standarda, tamo gde nisu sazreli uslovi za njihovo donošenje ili, pak, gde oni još nisu doneti iz drugih opravdanih razloga. Neka regulisanja kvaliteta su neophodna i moguće ih je brzo donositi, jer je proces kraći, a elementi koje sadrže takvi propisi su uži i jednostavniji nego u standardima. Osim toga, ima proizvoda za koje u jednom dužem periodu uopšte neće ni biti doneti standardi, jer više podležu promenama, ukusu potrošača i sl., što ne znači da se za njih ne može doneti i propis o kvalitetu. I, baš usled toga izrada propisa o kvalitetu proizvoda razvijaće se znatno brže.

U celini posmatrane, odredbe o kvalitetu proizvoda su veoma važne za zaštitu potrošača.

Tim odredbama propisa određuju se pojedini elementi kvaliteta industrijskih i poljoprivrednih proizvoda namenjenih širokoj potrošnji ili izvozu. Njima se, takođe, mogu određivati i naročiti načini ispitivanja i kontrole uslovljenog kvaliteta, ukoliko to posebnim propisima nije predviđeno.

Poglavlje o propisima o kvalitetu proizvoda predviđa čitav niz novih elemenata, među kojim se ističu: stavljanje oznaka kvaliteta, strukture i sadržaja na ambalaži proizvoda itd. Zavisno od vrste proizvoda, neki od njih moraće da imaju oznaku o sastavu: na primer, da bude doslovno navedeno koliko procenata čiste vune i pojedinih drugih materijala ima u jednoj vrsti tkanina i slično, da bi se potrošač znao orijentisati i ravnati i da ne bude zavisn samo od ocene stečene na prvi pogled. U vezi s tim stoji i propisivanje cene za neke proizvode, tako da potrošač može i time da bude solidno zaštićen.

U cilju postizanja određenog kvaliteta proizvoda, privredne organizacije mogu donositi za svoje proizvode proizvođačke specifikacije. Ukoliko se propisom nadležnog saveznog ili republičkog organa uprave predvidi obavezno donošenje ovakvih specifikacija, privredne organizacije ih moraju doneti pre pristupanja proizvodnji odnosnih proizvoda. O proizvođačkim specifikacijama svaka privredna organizacija mora voditi poseban registar i na zahtev Zavoda za standardizaciju pojedine specifikacije moraće dostaviti Zavodu.

Saveznim zakonom, propisom Saveznog izvršnog veća ili jugoslovenskim standardom može se odrediti da pojedini industrijski i poljoprivredni proizvodi moraju biti snabdeveni atestom odgovarajuće naučne, odnosno stručne ustanove ili laboratorije. Atestom se, prema odredbi Zakona, utvrđuje da proizvod ispunjava uslove stavljanja u promet, odnosno upotrebu, predviđene posebnim saveznim propisom. Može se takođe odrediti da pojedini proizvodi namenjeni izvozu moraju biti snabdeveni certifikatom — uverenjem o tome da proizvod odgovara jugoslovenskom standardu, odnosno izvoznom kvalitetu. Certifikat izdaje stručno lice, odnosno ovlašćena stručna ustanova koja je izvršila kontrolu kvaliteta.

Postupak donošenja propisa o kvalitetu proizvoda sličan je postupku donošenja standarda. Naime, propise donosi Jugosloveski zavod za standardizaciju na predlog zainteresovane komore, državnog organa, ustanove, privredne odnosno druge zainteresovane organizacije, ili po sopstvenoj inicijativi. Pri podnošenju predloga za donošenje propisa o kvalitetu proizvoda, predlagač je dužan da uz predlog podnese i nacrt tih propisa ili osnovne elemente za njihovu izradu. Propise donosi direktor Zavoda. Savet za standardizaciju može odrediti da za određene proizvode on donosi propise o kvalitetu proizvoda.

Jedno od najznačajnijih organizacionih rešenja koja predviđa Zakon o standardima, jeste osnivanje Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, na čijem čelu će se, kao organ društvenog upravljanja, nalaziti Savet za standardizaciju.

Zakon polazi od principa da treba omogućiti najšire učešće društvenih faktora u procesu izrade standarda. On predviđa jedan društveno-državni organ — Zavod za standardizaciju, — sa Savetom, u kome će biti zastupljeni svi glavni proizvođači i potrošači, a posebno važne privredne organizacije u zemlji i važni potrošači, kao što su pošta, železnica, Jugoslovenska narodna armija itd. To znači da će Savet biti sastavljen od predstavnika privrednih komora, stručnih udruženja, velikih privrednih zajednica, izvesnog broja članova koje će imenovati Savezno izvršno veće i pojedinih organa državne uprave, JNA, naučnih ustanova i nekih javnih radnika. Na taj način, svi ovi organi učestvovaće u određivanju programa standardizacije i u usmeravanju njenih ciljeva.

Da bi se stvorila šira baza za pripremanje i proučavanje raznih pitanja u vezi sa standardima data je mogućnost da se pri većim privrednim organizacijama i drugim ustanovama mogu osnivati posebna tela — biroi za standardizaciju — koji bi razrađivali i predlagali standarde, što će svakako uticati na proširenje baze izrade nacrt standarda.

Jedan od najznačajnijih zadataka Saveta za standardizaciju biće donošenje godišnjih i perspektivnih programa standardizacije. Osim toga, Savet će donositi i druge zaključke o načelnim pitanjima standardizacije, zatim odlučivaće u poslednjoj instanci o donošenju jugoslovenskih standarda i propisa o kvalitetu proizvoda i vršiti druge poslove za koje ga je Zakon ovlastio.

Stručne komisije u okviru Zavoda obrazuje se od stručnjaka za odgovarajuću privrednu granu i službenika Zavoda, kao i predstavnika zainteresovanih privrednih i društvenih organizacija i ustanova koje vrše kontrolu i utvrđivanje kvaliteta proizvoda, poluproizvoda i sirovina. Rešenje o imenovanju članova komisije donosiće direktor Zavoda. Stručne komisije utvrđivaće tekstove jugoslovenskih standarda iz odgovarajuće privredne oblasti, odnosno grane za koju su obrazovane. Prema tome, Zavod u celini donosi jugoslovenske standarde i propise o kvalitetu proizvoda. On daje mišljenje da li će proizvodnja koja se zasniva na pribavljenoj inostranoj tehničkoj dokumentaciji ili kooperaciji biti u skladu sa važećim jugoslovenskim standardima, odnosno perspektivnim razvojem naše standardizacije.

Posle pripremanja nacrt standarda u stručnim komisijama, oni bi se, prema Zakonu, kao i dosad stavljali na javnu diskusiju pre no što bi bili definitivno usvojeni. Pritom, Zakon predviđa da se nacrti standarda obavezno dostavljaju saveznim privrednim komorama i savezima privrednih komora na mišljenje. Na taj način obezbeđeno je učešće najšire privredne javnosti pri donošenju jugoslovenskih standarda. Posle javne diskusije standarde bi proglašavao svojim rešenjem direktor Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju. Međutim, ukoliko bi bile stavljen primedbe od strane zainteresovane komore protiv donošenja standarda, ili, ukoliko se direktor Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju ne bi složio sa nacrtom standarda utvrđenim od strane stručne komisije ili, pak, ako dođe do razmimoilaženja između stručnih komisija i, na kraju, ako to zatraži koji član Saveta za standardizaciju, nacrt standarda mora se izneti pred Savet za standardizaciju na odlučivanje.

Zakon predviđa da se standardi donose u okviru godišnjih programa standardizacije, koje donosi Savet na osnovu smernica Saveznog izvršnog veća. Prema odredbama Zakona izvesne ingerencije imaće Sekretarijat za industriju. Sekretarijat će imati pravo da, ako se za to ukaže potreba, predloži Zavodu za standardizaciju da unese u svoj godišnji program rada donošenje određenih standarda ili da njihovo donošenje uzme u prioriteto razmatranje.

Značajne su odredbe Zakona po kojima predlog za donošenje jugoslovenskog standarda mogu podneti privredne organizacije, državni organi, ustanove i druge zainteresovane organizacije. Uz predlog mora se podneti i nacrt tog standarda ili odgovarajuća dokumentacija koja može da posluži za njegovu izradu. Ukoliko, posle javne diskusije, stručna komisija Zavoda bitno izmeni objavljeni nacrt jugoslovenskog standarda, izmenjeni nacrt mora se ponovo objaviti i dostaviti na mišljenje zainteresovanoj saveznoj komori, odnosno savezu komora i Državnom sekretarijatu za poslove Narodne odbrane.

Obavezna primena jugoslovenskog standarda, prema Zakonu, mora se naznačiti u samom standardu.

Ukoliko standard prestane da odgovara svojoj nameni, onda se on stavlja van snage ili se zamenjuje novim standardom. Zamena se vrši po postupku predviđenom za donošenje standarda. Manje izmene vrše se rešenjem direktora Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju, na predlog stručne komisije.

Doneti standardi i izmene u standardima objavlju se u Službenom listu FNRJ i u posebnom službenom biltenu Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju.

Jugoslovenski standardi ne odnose se na proizvode domaće radinosti i proizvode individualnih poljoprivrednih proizvođača, namenjene neposrednoj prodaji potrošačima.

Za standarde sa obaveznom primenom Zakon predviđa da se od njihove primene može odstupati u sledećim slučajevima:

- u proizvodnji određenih proizvoda za potrebe Jugoslovenske narodne armije;
- ako običaji inostranog tržišta to uslovljavaju;
- ako se na inostranom tržištu ne mogu kupiti, odnosno prodati proizvodi po jugoslovenskim standardima;
- ako kupovina, odnosno prodaja proizvoda u inostranstvu po jugoslovenskim standardima nema ekonomskog opravdanja, i
- ako postoje drugi opravdani razlozi za izvoz, odnosno uvoz određenih proizvoda.

Kad je u pitanju odstupanje od standarda u slučaju izvoza, odnosno uvoza, potrebno je da takva odstupanja budu utvrđena od strane predsednika Komiteta za spoljnu trgovinu posebnim propisima ili pojedinačnim rešenjem. Osim toga, od obavezne primene standarda može se odstupati kada za to postoje naročito tehnički ili ekonomski razlozi, na osnovu posebnog odobrenja direktora Jugoslovenskog zavoda za standardizaciju. Ovde se, naime, radi o delimičnom odstupanju u pogledu oblika, veličine ili svojstava proizvoda utvrđenih standardom, ukoliko takva odstupanja ne bi bila u suprotnosti sa važećim propisima. Za ovakvo odstupanje potreban je obrazložen zahtev korisnika i mišljenje stručne komisije koja je nadležna za izradu tog standarda.

U standardu se može predvideti da proizvodi izrađeni po jugoslovenskom standardu nose oznaku »JUS« i posebnu oznaku standarda tog proizvoda, kao i oznaku proizvođača, a te oznake moraju biti stavljene na odnosne proizvode ili njihovu ambalažu. Način stavljanja oznake propisuje se standardom.

Proizvođači i izvođači radova dužni su da pojedine proizvode pre stavljanja u promet podvrgnu proveravanju kvaliteta i drugih osobina pod uslovima utvrđenim standardom ili propisom o kvalitetu proizvoda. Od ovoga je dozvoljeno izuzimanje jedino kod proizvoda domaće radinosti i u nabrojanim slučajevima odstupanja od obavezne primene standarda. Ukoliko se utvrdi da proizvod ne odgovara, on se mora preraditi ili popraviti. U izuzetnim slučajevima u standardu se može odrediti da se proizvod koji ne odgovara standardu može staviti u promet, što se na samom proizvodu mora naznačiti, tj. da taj proizvod odstupa od propisanog standarda odnosno propisa o kvalitetu proizvoda.

Nadzor nad primenom odredaba Zakona i propisa donetih na osnovu njega, kao i nadzor nad primenom jugoslovenskih standarda i propisa o kvalitetu proizvoda, prema Zakonu, vrše organi tržišne i ostalih nadležnih inspekcija. Zakonom se predviđa da inspektor pri vršenju nadzora može saslušavati odgovorna lica i svedoke, uzimati uzorke, a po potrebi koristiti za veštačenje i stručne ustanove i stručnjake. Kada nadležni organ inspekcije utvrdi odstupanje od odredbi Zakona, standarda ili propisa o kvalitetu proizvoda, narediće pismenim rešenjem da se proizvodnja, odnosno izvođenje radova saobrazi standardima i propisima o kvalitetu proizvoda. Ako to opravdani interes zajednice zahteva, organ inspekcije doneće rešenje o zabrani dalje proizvodnje takvih proizvoda, odnosno daljeg izvođenja radova. Žalba na ovakva rešenja ne odlaže njihovo izvršenje.

Odstupanja od standarda sa obaveznom primenom Zakon definiše kao privredni prestup i predviđa za privredne organizacije, odnosno samostalne ustanove, kaznu u visini od 200 000 do 5 000 000 dinara. Ova kazna primeniće se u slučajevima ako privredna organizacija uvede proizvodnju koja ne odgovara jugoslovenskim standardima sa obaveznom primenom ili propisima o kvalitetu proizvoda. Dalje, kazna će se primeniti ako privredna organizacija izradi proizvod, odnosno ako izvrši radove nesaglasno sa jugoslovenskim standardima, odnosno propisima o kvalitetu i ako na određenim proizvodima ne označi propisani kvalitet i ne stavi propisanu oznaku, odnosno ako netačno označi kvalitet ili stavi netačnu oznaku.

Zakon takođe predviđa za iste prestupe i kazne za odgovorna lica u privrednim organizacijama, u visini od 10 000 do 100 000 dinara. Nadalje, Zakon predviđa kazne u visini od 50 000 do 1 000 000 dinara za neprilagođavanje proizvodnje novim obaveznim standardima, zatim za odstupanje od njih prilikom uvoza i izvoza, za nepridržavanje obavezne proizvođačke specifikacije, za nepodvrgavanje proveravanju kvaliteta i drugih osobina propisanih standardom, za neizdavanje obaveznog atesta i za neoznačavanje propisane proizvođačke maloprodajne cene. Zakon takođe predviđa za iste prestupe i kazne za odgovorna lica u privrednim organizacijama u visini od 5 000 do 50 000 dinara.

Imovinska korist postignuta privrednim prestupom oduzeće se od učinioca privrednog prestupa.

U zakonu su predviđene i kazne u visini od 50 000 do 200 000 dinara za slučajeve kada privredna organizacija odbije da Jugoslovenskom zavodu za standardizaciju ili organu nadležne inspekcije stavi na raspolaganje materijal ili dokumentaciju koji su potrebni za kontrolu primene jugoslovenskog standarda. I u ovim slučajevima Zakon predviđa za iste prestupe kazne za odgovorna lica u privrednim organizacijama, u visini od 5 000 do 30 000 dinara itd.

Za slučajeve da se stave u promet proizvodi koji ne odgovaraju jugoslovenskim standardima sa obaveznom primenom ili propisima o kvalitetu proizvoda, primeniće se upravne i kaznene mere predviđene propisima koji regulišu promet robe.

I, konačno, u prelaznim i završnim odredbama Zakona predviđeno je između ostaloga i sledeće:

— da se jugoslovenski standardi doneti do dana stupanja na snagu ovog Zakona smatraju kao standardi sa obaveznom primenom;

— da Zakon stupa na snagu po isteku tri meseca od dana njegovog objavljivanja u »Službenom listu FNRJ« (20 april 1960).

Do 20 jula ove godine, tj. do dana stupanja na snagu Zakona o jugoslovenskim standardima, završiće se najvažniji pripremni radovi za primenu i sprovođenje svih odista značajnih odredaba novog Zakona.

S. T. Vitorović

INFORMATIVNA KONFERENCIJA U PARIZU

O MEĐUNARODNOJ ORGANIZACIJI ZA STANDARDIZACIJU (ISO)

Generalni sekretar ISO g. H. Sen Leže održao je u Parizu decembra 1959 informativnu konferenciju o radu Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) sa vodećim funkcionerima 22 stručne evropske i međunarodne organizacije koje imaju sedišta u Parizu. Konferenciju je otvorio g. Birle, generalni direktor AFNOR (Francuskog udruženja za standardizaciju).

Glavni deo izlaganja g. Sen Ležea odnosio se na organizaciju i funkcionisanje ove Međunarodne organizacije. Međutim, u izlaganju, kao i u diskusiji koja se potom razvila, g. Sen Leže je izneo izvesne podatke koji su od opšteg interesa radi boljeg razumevanja razvijenosti i snage te Organizacije. Tako su, naprimer, date sledeće informacije:

- 1) broj zemalja koje su učlanjene i sarađuju u ISO iznosi 43 (Albanija, Australija, Austrija, Belgija, Brazilija, Bugarska, Burma, Kanada, Čile, Kolumbija, Danska, Egipat, Španija, Finska, Francuska, Nemačka, Grčka, Mađarska, Indija, Indonezija, Iran, Irska, Izrael, Italija, Japan, Meksiko, Holandija, Novi Zeland, Norveška, Pakistan, Poljska, Portugalija, Rumunija, Švajcarska, Švedska, Čehoslovačka, Turska, Južnoafrička unija, Velika Britanija, Sjedinjene američke države, Sovjetski savez, Venecuela i Jugoslavija);
- 2) ISO se u Organizaciji Ujedinjenih nacija tretira kao »nevladina« organizacija. Ustvari, organizmi pojedinih zemalja učlanjenih u ISO pripadaju i to:-
 - 1/3 ukupnog broja pripada ustanovama državnih sekretarijata
 - 1/3 poludržavnim telima, i
 - 1/3 organizmima potpuno autonomnog i privatnog karaktera;
- 3) Broj tehničkih komiteta ISO povećao se na 95;
- 4) obaveštenja o radu tehničkih komiteta (stvaranje ili ukidanje komiteta, kalendar zasedanja, spisak predloga i definitivnih preporuka ISO) daje se u tromesečnom Žurnalu ISO (podaci iz ovog Žurnala objavljuju se u našem biltenu »Standardizacija«);
- 5) Rezultati 12-godišnjeg rada ISO mogu se sažeto izraziti u sledećem:
 - objavljena je 131 preporuka ISO,
 - u obradi se nalaze još 222 predloga preporuka i mnogo veći broj nacrtu predloga;
- 6) sedišta Generalnog sekretarijata ISO nalazi se u Ženevi, u novoj zgradi Međunarodnog centra. U ovoj zgradi je i Sekretarijat Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC) koja je udružena sa ISO kao samostalno odeljenje za oblast elektrotehnike. Gen. sekretarijat ISO i Sekretarijat IEC imaju ukupno 40 službenika;
- 7) vezu sa drugim međunarodnim organizacijama održavaju pojedini tehnički komiteti. Zainteresovane međunarodne organizacije mogu da šalju svoje pretstavnike na zasedanje tehničkih komiteta, ali nemaju pravo glasa. Sa svoje strane, ISO ima izabrane istaknute funkcionere koji održavaju vezu sa pojedinim međunarodnim organizacijama, kao napr. sa Organizacijom Ujedinjenih nacija, UNESCO, Međunarodnom železničkom unijom itd.;
- 8) preporuke ISO su rezultat dugotrajnih napora stručnjaka velikog broja zemalja u tehničkim komitetima ISO nausklađivanju nacionalnih standarda i na taj način interesa raznih zemalja, a u cilju unapređenja međunarodnog prometa i uopšte lakšeg međunarodnog sporazumevanja. Preporuke ISO primenjuju se u pojedinim zemljama prilagođavanjem nacionalnih standarda, donošenjem ovih na bazi preporuka ISO ili konačno potpunim usvajanjem preporuka ISO kroz nacionalne standarde;
- 9) karakteristika ISO je naročito ta, što je vanpolitička međunarodna organizacija, u kojoj stručnjaci raznih zemalja diskutuju o stručnim problemima;
- 10) vrhovno telo ISO je Generalna skupština, koja se sastaje svake 3 godine. Ruководni organ je Savet ISO, koji je sastavljen od pretstavnika tela za standardizaciju 14 zemalja i predsednika ISO, koga bira Gen. skupština kao istaknutog i zaslužnog stručnjaka u oblasti standardizacije. Savet ima više specijalnih komiteta koji ga pomažu u radu, kao napr.: finansiski komitet, izdavački komitet, komitet za unifikaciju kartoteka za standarde, komitet za direktive, koordinacioni komitet i stalni komitet za proučavanje naučnih principa standardizacije;
- 11) dokumentacija ISO pribavlja se putem nacionalnih tela za standardizaciju;

12) kolekcije inostranih standarda zemalja učlanjenih u ISO nalaze se u svim nacionalnim telima za standardizaciju, koje ih dobijaju na bazi uzajamne razmene.

Na kraju g. Sen Leže završio je konferenciju parafrazirajući značenje oznake ISO rečima: integritet, servis, objektivnost.

U diskusiji je učestvovao veliki broj prisutnih među kojima: g. Vole, direktor Međunarodnog biroa za mere i tegove, g. Biše, generalni sekretar Evropske federacije industrije parketa, Kostamanja, direktor Međunarodne organizacije za legalnu metrologiju, g. Le Gal, predsednik Evropskog komiteta za kotlove i limove, g. Gotre, predstavnik Međunarodne uniju za elektrotermiju, g. Leroj, naučni i tehnički sekretar Međunarodnog instituta za zavarivanje, g. de Lonžo, predsednik Evropske federacije industrije ploča vlaknatica i iverica, g. Opoa, predstavnik Evropske federacije industrije šperploča i g. de Vit, generalni sekretar Međunarodnog komiteta za detergente.

Kao karakteristična razmena gledišta u ovoj diskusiji bila su sledeća pitanja i odgovori:

— Kako će se rešiti pitanje potpunije organizacije rada na međunarodnoj standardizaciji u oblasti drvne industrije, koju sada vode dva tehnička komiteta ISO i to za rezanu građu četinara i za lesonit ploče, a koji imaju tendenciju da obuhvate i proučavanje parketa, ploča iverica itd.

Problem se proučava u koordinacionom komitetu Saveta ISO. Moguća su dva rešenja: obrazovati Odeljenje za drvo, analogno postojanju Odeljenja za elektrotehniku, tj. IEC, ili obrazovati dva, tri ili četiri tehnička komiteta sa potrebnim brojem potkomiteta.

— U oblasti zavarivanja, naprimer, bilo bi od interesa, da se stručna javnost obavestava o radu na standardizaciji u pojedinim njegovim fazama. Međutim, počev od trenutka kada ISO preduzme proučavanje nekog problema, princip zahteva da se ne objavljuje praktički ništa o rezultatima sve do donošenja definitivne preporuke ISO. Ipak bi bilo poželjno da se, pored mršavih saopštenja, za štampu, mogu slobodno objavljivati informacije o rezultatima rada komiteta podrazumevajući da se svaki put precizira faza rada.

Razlozi za ovo su:

Ako je problem delikatan, zatim usled poverenja javnosti prema svemu što nosi znak ISO, rizikovalo bi se ako bi se taj znak vezivao za stručne podatke koji bi bili pre-rano objavljeni. Ipak, ne radi se o principu nego o običaju, ali to će pitanje biti ponovo razmotreno.

(Iz časopisa »Courrier de la Normalisation, br. 151, jan.—febr. 1960)

Predlog br. 3279

Konzervisanje drveta
IMPREGNACIJA STUBOVA ZA VODOVE
RASTVORIMA SOLI
 Ispitivanje hemiskog sastava

DK 634.983.9:667.168
JUS D.T4.024

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 septembar 1960

U ovom standardu primenjene su jedinice veličina i njihove oznake po JUS A.A1.040.

1 Predmet standarda

Ovaj standard obuhvata propise o postupku ispitivanja hemiskog sastava soli za impregnaciju stubova za vodove.

2 Uzimanje uzoraka

Odmeri se 10 p soli za impregnaciju stubova u čvrstom stanju i rastvori u destilovanoj vodi u sudu od 1000 ml, nakon čega se dobija približno 1% rastvor uzorka.

3 Određivanje sastojaka

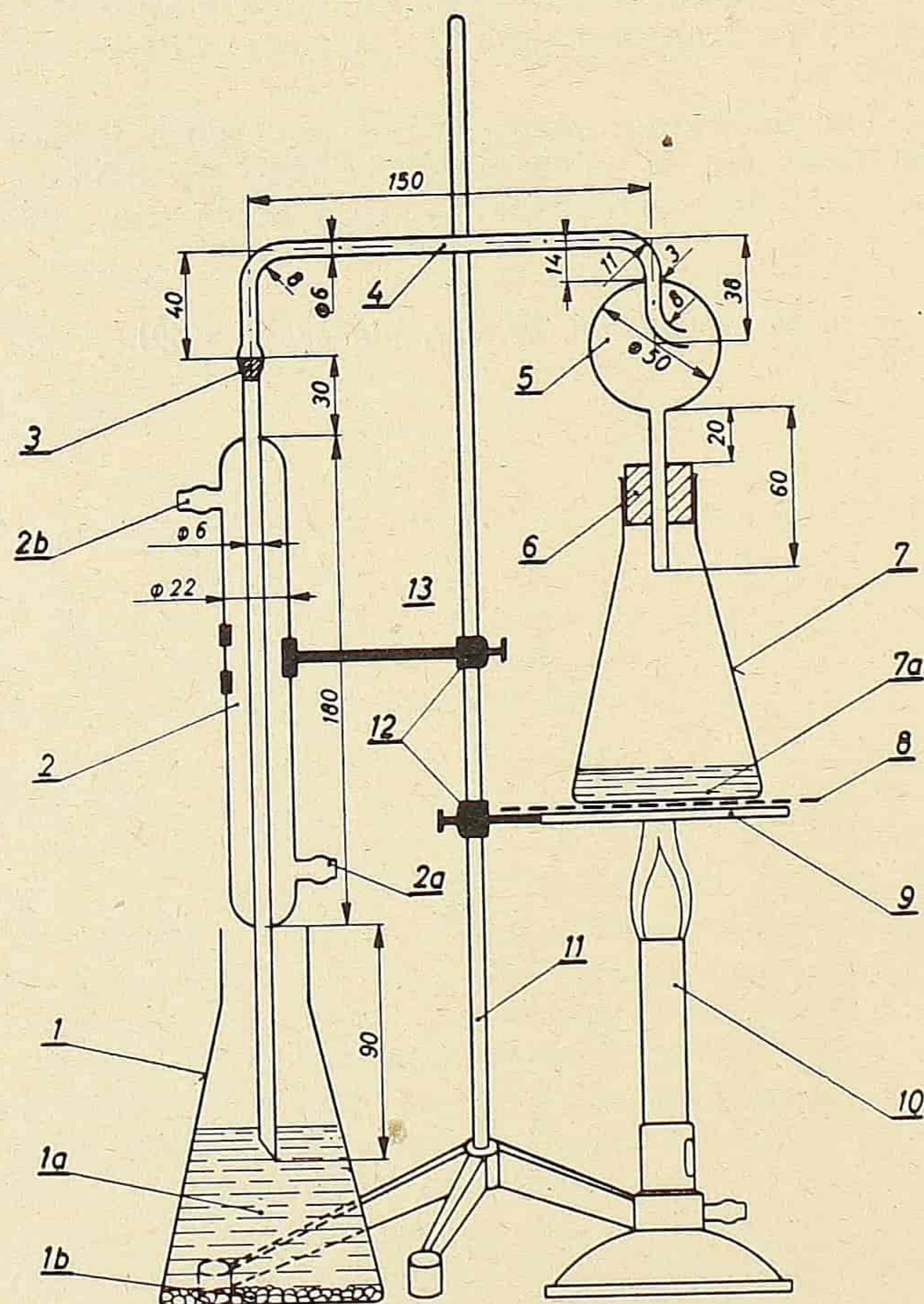
3.1 Određivanje arsena

3.1.1 Princip rada

Petovalentni arsen se reducira pomoću hidracindihidroklorida uz prisutnost kalijumbromida u trovalentni arsen, te se nastali $AsCl_3$ (odnosno $AsBr_3$) odeli od ostalih komponenata destilacijom. U destilatu se odvodi arsen titracijom sa n/20 rastvorom joda.

3.1.2 Za ovo ispitivanje upotrebljava se:

3.1.2.1 Aparatura prema slici

1. ERLIENMAJEROV SUD od 300 ml	3. NORMALNI IZBRUS	8 AZBESTNA MREŽICA
1a. ZASIĆEN RASTVOR $NaHCO_3$	4. NASTAVAK ZA DESTILACIJU	9 ŽELJEZNI PRSTEN
1b. ČVRSTI $NaHCO_3$	5. HVATAČ KAPI	10 BUNSENOV PLAMENIK
2. LIEBIGOV HLADNJAK	6. GUMENI ČEP	11. ŽELJEZNI STALAK
2a. NASTAVAK ZA DOVOD VODE	7. ERLIENMAJEROV SUD od 200ml	12. STEZALJKA
2b. NASTAVAK ZA ODVOD VODE	7a. RASTVOR SOLI-UZORKA	13. HVATALJKA

3.122 Reagensi:

- hidracindihidrohlorid p. a. $\text{NH}_2\text{—NH}_2 \cdot 2\text{HCl}$,
- kalijumbromid p. a. KBr ,
- koncentrisana hlorovodonična kiselina p. a. HCl specifične težine 1,18,
- natrijumbikarbonat p. a. Na HCO_3 ,
- titrirajuća so n/20 jednog rastvora p. a.,
- 0,2% rastvor skroba p. a.

3.13 Postupak

Prema t. 2 ovog standarda uzima se pipetom 10 ml rastvora i stavi u Erlenmajerov sud sa uskim grlom od 200 ml. U ovaj rastvor doda se 1 p hidracindihidrohlorida i 1 p kalijumbromida i zidovi suda speru se sa malo destilovane vode.

Zatim se u Erlenmajerov sud široka grla od 300 ml stavi 50 ml destilovane vode i toliko natrijumbikarbonata da nastane zasićen rastvor i da je dno suda pokriveno bikarbonatom u čvrstom stanju. Sud se postavi pod libigov hladnjak tako da je donji deo hladnjaka uronjen u rastvor bikarbonata. Sve sastavne delove aparature prema slici treba proveriti, a naročito da li Erlenmajerov sud sa uzorkom celim dnom leži na azbestnoj mrežici. Nakon provere spusti se prsten na kojem se nalazi mrežica prema dnu stativa i odvoji erlenmajerov sud sa nastavka za destilaciju. U sud sa uzorkom doda se 25 ml koncentrisane hlorovodonične kiseline, specifične težine 1,18, i što brže sastavi aparatura za određivanje arsena. Po sastavljanju aparature uključi se dovod vode za hlađenje i otpočne sa zagrevanjem rastvora pomoću bunsenova plamenika dok se ne postigne jako ključanje. Za vreme zagrevanja ne sme se u sudu pojaviti bela magla, čak ni u malim količinama, jer se dobivaju pogrešni rezultati. Destilacija je završena kada se na dnu suda pojave prvi, ljubičasto obojeni, kristali soli. Važno je da se posle destilacije na dnu suda nalazi još uvek mala količina čvrstog natrijumbikarbonata. Nakon spuštanja suda i izvlačenja kraja hladnjaka iz rastvora natrijumbikarbonata, te uklanjanja plamenika ispod suda sa uzorkom, sačeka se da se cela aparatura ohladi. Zatim se rastavi i hladnjak ispere sa malo destilovane vode iznad suda tako da voda oteče u rastvor natrijumbikarbonata. Gumeni čep se spere takođe sa destilovanom vodom iznad suda tako da voda oteče u destilacioni ostatak. Destilacioni ostatak ostavi se za određivanje hroma.

Rastvoru bikarbonata, koji sadrži sav arsen, doda se 3 ml skrobnog indikatora i izvrši titracija sa n/20 rastvorom joda. Za titraciju upotrebljava se bireta od 50 ml.

Titracija je završena kada se pojavi stalno plavo obojenje. Sadržina arsena u soli za impregnaciju stubova izračunava se prema sledećoj formuli

$$\% \text{ As} = 1,8728 \times \text{ml n/20 rastvora joda} \times f \text{ J}_2$$

3.2 Određivanje hroma

3.21 Princip rada

Šestovalentni hrom se reducira jodidom u hlorovodonično kiselom rastvoru pri čemu se oslobađa ekvivalentna količina joda, koja se titrira sa n/10 rastvorom natrijumtiosulfatom uz skrob kao indikator.

3.22 Za ovo ispitivanje upotrebljavaju se sledeći reagensi:

- 12 n sumporna kiselina, $\text{H}_2 \text{SO}_4$ p. a.,
- koncentrisana azotna kiselina, HNO_3 , specifične težine 1,4 p. a.,
- 40%-ni rastvor natrijumhidroksid p. a.,
- 30 %-ni rastvor vodonikov superoksida (Perhidrol) p. a.,
- kalijumjodid, KJ p. a.,
- koncentrisana hlorovodonična kiselina, HCl , specifične težine 1,18 p. a.,
- n/10 rastvor natrijumtiosulfata, $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$ p. a.,
- 0,2 % rastvor skroba p. a.

3.23 Postupak

Destilacioni ostatak od destilacije arsena pomeša se sa 10 ml 12 n sumporne kiseline i 7 kapi koncentrisane azotne kiseline radi razaranja hidracina i kalijumbromida. Zatim se na peščanom kupatilu lagano zagreva dok se ne prestanu razvijati crveno-smeđe pare broma. Zagrevanje se mora prekinuti odmah čim se pojave bele pare sumpornog trioksida. Ova operacija izvodi se u digestoru. Ako ne nastupi razvijanje bromnih para, sadržaj suda ohladi se na cca 80 °C i doda još nekoliko kapi koncentrisane azotne kiseline (ali ne više od 3 kapi odjednom), zatim se ponova zagreva dok nestanu smeđe bromove pare. Kada se pojave bele pare sumpornog trioksida zagrevanje se prekida, jer bi daljnim zagrevanjem nastao bezvodni hromnisulfat, koji je nerastvorljiv u vodi, pa bi se analizom dobile preniske vrednosti za hrom.

Po prethodnom dodavanju po 1 ml koncentrisane azotne kiseline ponovi se zagrevanje još 2 do 3 puta dok se ne pojave bele pare. Pre svakog dodavanja azotne kiseline ispitivani rastvor treba ohladiti.

Kad je broma nestalo, uzorak se ohladi i doda mu se 50 ml destilovane vode a zatim zagreje do ključanja, pri čemu se nastale pare nitrocil-sumporne kiseline razaraju.

Posle hlađenja dodaje se postepeno u malim količinama toliko 40%-nog NaOH dok se ne izluči hromhidroksid u pahuljicama. Po završenom taloženju rastvor mora alkalno reagirati

Nakon ponovnog hlađenja rastvoru se dodaje 3 ml 30 %-nog vodonikovog superoksida. Promućka se i pusti da stoji pola sata. Istovremeno na sud se postavi mali levak širokog grla sa kratkom (cca 1 cm) cevi, kroz koju se u rastvor spusti stakleni štapić koji je na kraju zašiljen. Sada se kuva perhidrol. Radi naglog razvijanja mora se lagano zagrevati.

Nakon iskuvavanja perhidrola ohladi se do sobne temperature. Tada se otopi 0,5 do 1 g kalijumjodida u sudu pri čemu se dodaje 20 ml. koncentrisane HCl. Posle toga preporučuje se ponovno hlađenje sa mlazom vode i da se sud ostavi 20 minuta pri sobnoj temperaturi u tamnoj prostoriji ili da se uvije u crni papir. Zatim se izvrši titracija sa n/10 rastvorom natrijumtiosulfata dok rastvor ne postane žuto obojen. Posle se doda 3 ml skrobnog indikatora i titrira dalje dok plava boja ne pređe u zelenu.

Sadržaj hroma u soli za impregnaciju stubova izračunava se prema sledećoj formuli:

$$\% \text{ Cr} = 1,7337 \times \text{ml n/10 rastvora tiosulfata} \times f \text{ Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$$

3.3 Određivanje fluora

3.31 Princip rada

Fluor se prevodi u zasićenom rastvoru kalijumhlorida u kalijumsilikofluorid. Postalom silikofluoridu doda se određena količina rastvora natrijumhidroksida i iz njegovog utroška odredi se sadržaj fluora u uzorku.

3.32 Za ovo ispitivanje upotrebljavaju se sledeći reagensi:

- kalijumhlorid, KCl p. a.,
- hidratizirani silicijumdioksid, SiO₂ . aq p. a.,
- n/2 rastvor hlorovodonične kiseline, HCl p. a.,
- n/10 rastvor hlorovodonične kiseline, HCl p. a.,
- n/10 rastvor natrijumhidroksida, NaOH p. a.,
- 1 % rastvor fenolftaleina u metilalkoholu.

3.33 Postupak

Prema t. 2 ovog standarda uzme se pipetom 10 ml rastvora u čašu. Ovome se doda 10 g kalijumhlorida, dobro protrese i potom doda 10 mg hidratiziranog silicijumdioksida i 10 ml n/2 rastvora hlorovodonične kiseline. Zatim se uz mešanje zagreva na oko 35°C. Posle zagrevanja na dnu posude mora ostati nerastvorenog kalijumhlorida. Rastvor treba ostaviti da stoji preko noći i narednog dana filtrirati uz mali vakuum kroz Gučov lončić čije dno pokriva filterpapir (crna traka K. Schliecher & Schüll, No 589). Talog ne treba kvantitativno prenositi u Gučov lončić, jer se titracija izvodi u čaši u kojoj je izvršeno taloženje. Talog se ispere 3 do 4 puta sa tolikom količinom zasićenog rastvora kalijumhlorida da lončić bude pun do vrha. Tada se ostatak na filtru zajedno sa filterpapirom ispere destilovanom vodom u istu čašu a i lončić se mora kvantitativno isprati. Zatim se doda 3 kapi fenolftaleina i toliko n/10 NaOH da rastvor iza kuvanja ostane crveno obojen, dakle, da NaOH bude u malom suvišku. Kada se rastvor ohladi na sobnoj temperaturi izvrši se titranje sa n/10 rastvorom hlorovodonične kiseline uz mešanje dok se ne izgubi crvena boja.

Sadržaj fluora u soli za impregnaciju stubova izračunava se prema sledećoj formuli:

$$\% \text{ F} = 2,85 (a f_1 - b f_2)$$

gde je:

- a = ml dodanog n/10 rastvora natrijum hidroksida;
- b = ml n/10 rastvora hlorovodonične kiseline, koja je potrošena kod retitracije;
- f₁ = faktor n/10 rastvora natrijum hidroksida;
- f₂ = faktor n/10 rastvora hlorovodonične kiseline.

Predlog br. 3280

Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa
za vodove pod pritiskom
SPOJNICE SA NAGLAVCIMA
Oblik i mere

DK 621.643.413:669.13
JUS C.J1.041

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 septembar 1960

Ovaj standard u saglasnosti je sa preporukom Međunarodne organizacije za standardizaciju ISO/R13 od 1955 god., sa dodatkom spojnice nazivnih prečnika 50, 65, 450, 1100 i 1200, koje u toj preporuci nisu obuhvaćene.

U ovom standardu primenjene su jedinice veličina i njihove oznake prema JUS A.A1.040 (napr. jedinica težine kilopond — kp).

1 Opseg

Ovaj standard odnosi se na livene gvozdene spojnice sa naglancima koje se upotrebljavaju za vodove pod pritiskom (vodovodne, gasne i druge).

2 Oblik i mere

2.1 Oblik i mere spojnice obuhvaćenih ovim standardom moraju odgovarati slici i tabeli.

2.2 Naglavci ovih spojnice mogu biti izrađeni u obliku dva tipa: bez navoja (tip I) ili sa navojem (tip II).

Za oblik i mere ovih naglavaka merodavan je standard JUS...

3 Postupak livenja

Ove spojnice izrađuju se gravitacionim livenjem u peščane kalupe.

4 Nazivni i probni pritisak: vidi JUS Č.J1.021.

5 Materijal za izradu ovih spojnice je sivi liv (vidi JUS C.J1.021)

6 Označavanje

6.1 U tehničkoj i drugoj dokumentaciji i u porudžbinama spojnice obuhvaćene ovim standardom označavaju se oznakom:

Spojnica sa naglancima (tip naglavka) — DN — JUS C.J1.041

ili skraćenom oznakom:

SN (tip naglavka) — DN — JUS C.J1.041

gde je:

DN — nazivni prečnik spojnice, a SN — njena oznaka.

Primer: spojnica nazivnog prečnika DN = 100, sa naglancima tipa I, označava se oznakom:

Spojnica sa naglancima I—100—JUS C.J1.041

odnosno

SNI — 100 — JUS C.J1.041

Grafička oznaka ove spojnice je sledeća:

6.2 Na svakoj spojnici obuhvaćenoj ovim standardom mora biti ispušćeno odlivena sledeća oznaka:

N. N. — SN — DN

gde N. N. — izražava oznaku proizvođača, SN — oznaku spojnice, a DN — znači nazivni prečnik.

Primer: ista spojnica iz primera u tač. 6.1 mora imati odlivenu sledeću oznaku:

N. N. — SN — 100

Veza sa drugim standardima

JUS C.J1.021 Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Tehnički propisi za izradu i isporuku

JUS C.J1.023 Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Navrtke, za naglavke fazonskih komada (tip II). Oblik i mere

JUS Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Naglavci za fazonske komade. Oblici i mere

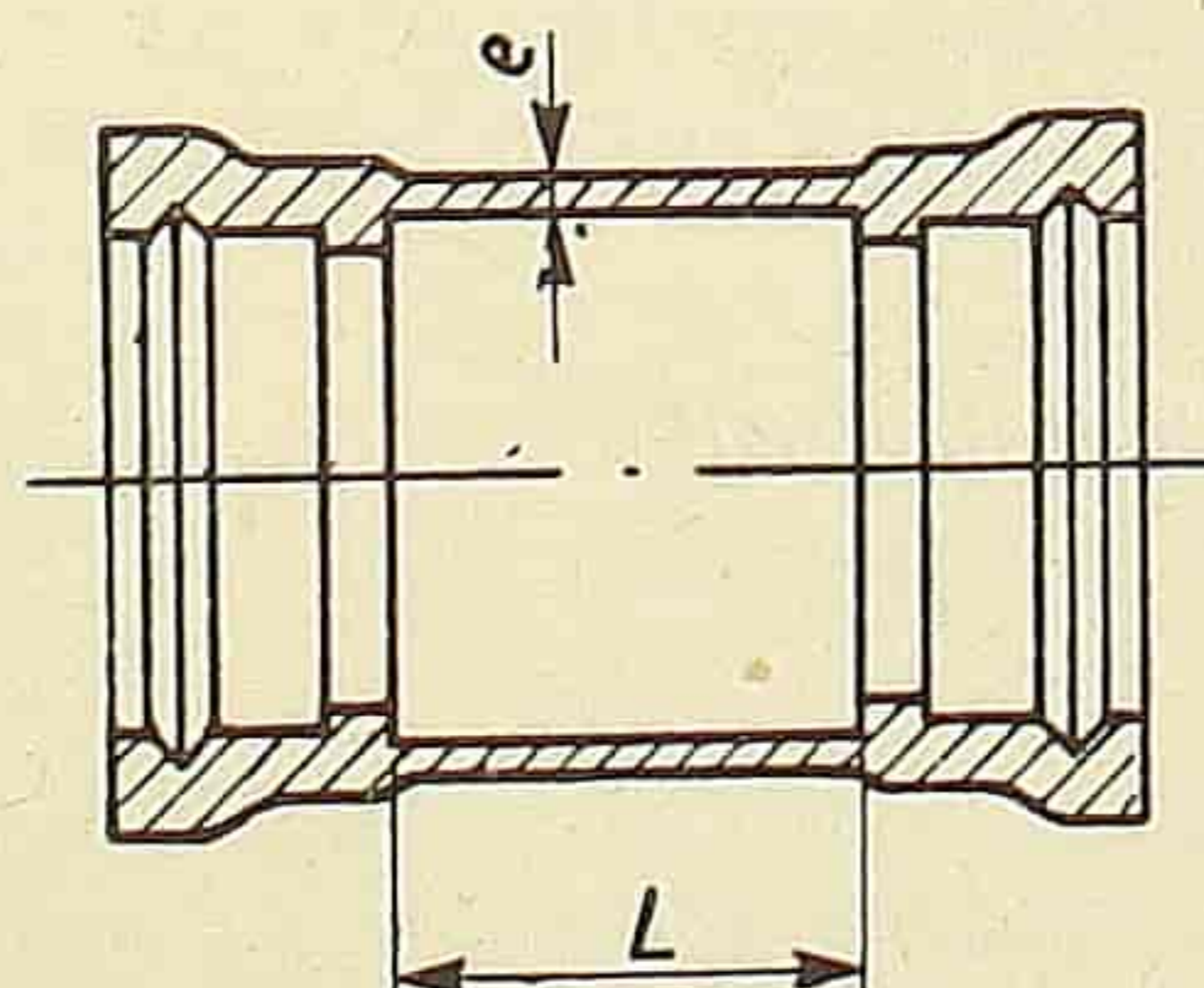

Tabela: Mere i težine spojnice sa naglancima¹⁾

Nazivni prečnik ²⁾ DN	Mere, mm		Težine, ~ kp	
	e ³⁾	L ⁴⁾	Tip I	Tip II
50	10,1	155	9	9
65	10,5	157	11	11
80	10,9	158	14	14
100	11,4	160	17	17
125	12,0	163	22	22
150	12,6	165	28	28
200	13,8	170	40	40
250	15,0	175	55	55
300	16,2	180	71	71
350	17,5	185	90	90
400	18,6	190	110	110
450	19,8	195	136	—
500	21,1	200	159	—
600	23,5	210	216	—
700	25,9	220	283	—
800	28,4	230	360	—
900	30,8	240	448	—
1000	33,2	250	547	—
1100	35,6	260	657	—
1200	38,0	270	781	—

1) Za mere naglavaka merodavan je standard JUS

2) Nazivni prečnik spojnice jednak je nazivnom prečniku cevi za koju se spoj-nica primenjuje.

3) Navedene vrednosti izračunate su prema obrascu:

$$e = \frac{14}{12} (7 + 0,02 \text{ DN})$$

4) Navedene vrednosti izračunate su prema obrascu:

$$L = 150 + 0,1 \text{ DN}$$

Predlog br. 3281

Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa
za vodove pod pritiskom
REDUKCIJE SA NAGLAVCIMA
Oblik i mere

DK 621.643.413:669.13
JUS C.J1.050

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 septembar 1960

Ovaj standard u saglasnosti je sa preporukom ISO/R13 od 1955 god. Međunarodne organizacije za standardizaciju, sa izuzetkom redukcija nazivnih prečnika 50, 65, 450, 1100 i 1200, koje u toj preporuci nisu obuhvaćene.

U ovom standardu upotrebljene su jedinice veličina i njihove oznake prema JUS A.A1.040 (napr.: jedinica težine kilopond — kp).

1 Opseg

Ovaj standard odnosi se na livene gvozdene redukcije sa naglancima, koje se upotrebljavaju za vodove pod pritiskom (vodovodne, gasne i druge).

2 Oblik i mere

- 2.1 Oblik i mere redukcija obuhvaćenih ovim standardom moraju odgovarati slici i tabeli. Prema dogovoru, ove redukcije mogu se izraditi i kao ekscentrične.
- 2.2 Naglavci ovih redukcija mogu biti izrađeni u obliku 2 tipa: bez navoja (tip I) ili sa navojem (tip II).
Za oblik i mere ovih naglavaka merodavan je standard JUS.....

3 Postupak livenja

Ove redukcije izrađuju se gravitacionim livenjem u peščane kalupe.

4 Nazivni i probni pritisak: vidi JUS C.J1.021.

5 Materijal za izradu ovih redukcija je sivi liv (vidi JUS C.J1.021).

5 Označavanje

- 6.1 U tehničkoj i drugoj dokumentaciji i u porudžbinama redukcije obuhvaćene ovim standardom označavaju se oznakom:

Redukcija sa naglavcima (tip naglavka) — DN/dn — JUS C.J1.050

ili skraćenom oznakom:

RN (tip naglavka) — DN/dn — JUS S.J1.050

gde znači:

DN — nazivni prečnik većeg profila,

dn — nazivni prečnik manjeg profila,

RN — izražava oznaku redukcije sa naglavcima.

Primer: redukcija nazivnih prečnika $DN = 100$ (veći profil) i $dn = 50$ (manji profil), sa naglavcima tipa I, označava se oznakom:

Redukcija sa naglavcima I — 100/50 — JUS C.J1.050

odnosno

RN I — 100/50 — JUS C.J1.050.

Grafička oznaka ovih redukcija je sledeća:

- 6.2 Na svakoj redukciji obuhvaćenoj ovim standardom mora biti ispupčeno odlivena sledeća oznaka:

N. N. — RN — DN/dn

gde je: N. N. — izražava oznaku proizvođača; ostali simboli imaju isto značenje kao u tač. 6.1.

Primer: ista redukcija kao u primeru tač. 6.1 mora imati odlivenu sledeću oznaku:

N. N. — RN — 100/50

Veza sa drugim standardima

JUS C.J1.021 Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Tehnički propisi za izradu i isporuku

JUS Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Naglavci za fazonske komade. Oblici i mere

JUS Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Navrtke za naglavke fazonskih komada sa navojem (tip II). Oblici i mere.

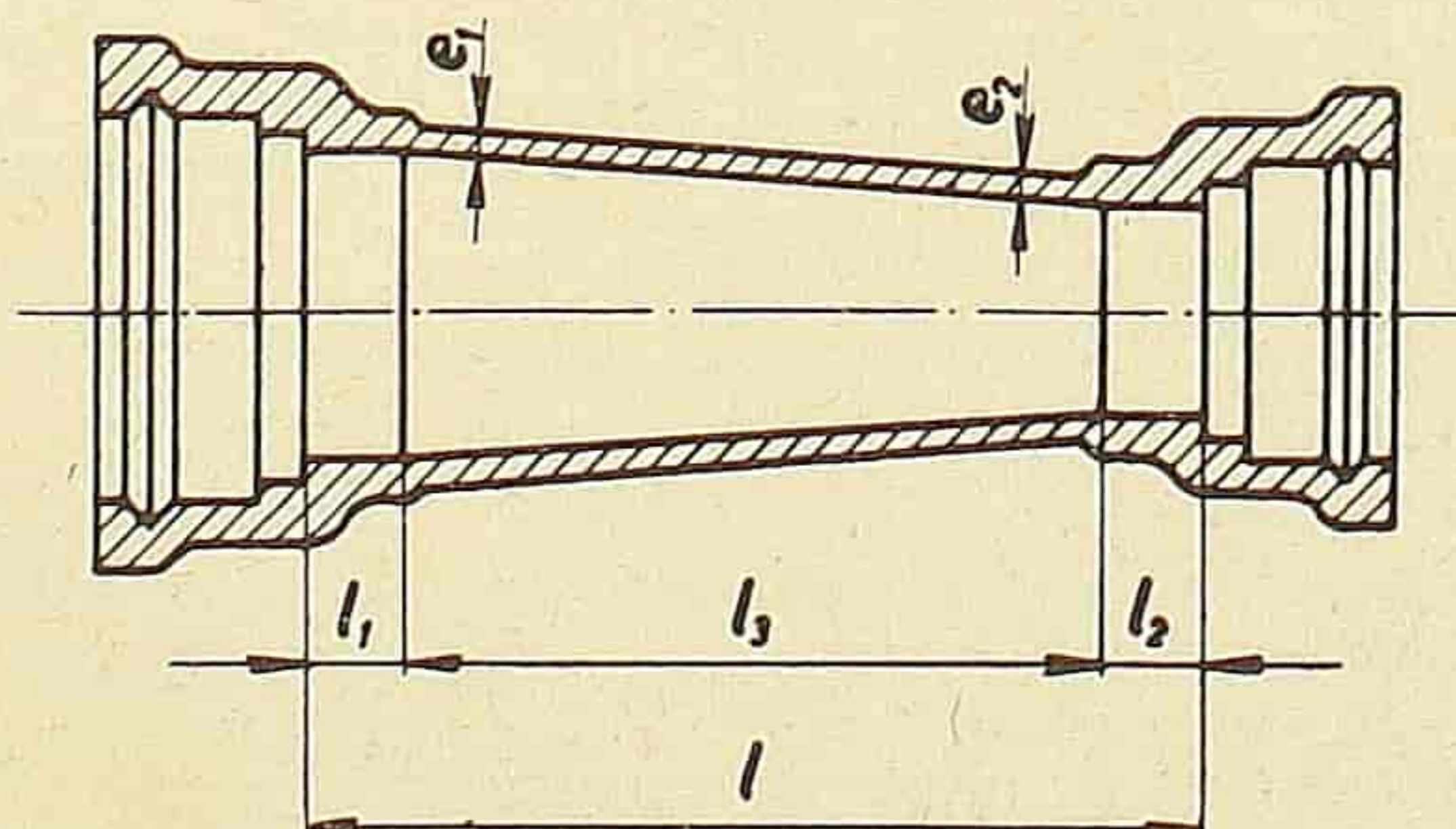

Tabela: Mere i težine redukcija sa naglancima¹⁾, u mm odnosno kp.

Veći profil			Manji profil					Težina	
Nazivni prečnik DN	e ₁ ²⁾	l ₁ ³⁾	Nazivni prečnik dn	e ₂ ²⁾	l ₂ ³⁾	l ₃	l	tip I	tip II (bez navrtke)
65	9,7	41,5	50	9,3	40	118,5	200	11	11
80	10	43	50	9,3	40	117	200	13	13
			65	9,7	41	115,5	200	15	15
100	10,5	45	50	9,3	40	115	200	15	15
			65	9,7	41,5	113,5	200	17	17
			80	10,0	43	112	200	18	18
125	11,1	47,5	65	9,7	41,5	311	400	25	25
			80	10,0	43	309,5	400	27	27
			100	10,5	45	307,5	400	30	30
150	11,7	50	80	10,0	43	307	400	31	31
			100	10,5	45	305	400	34	34
			125	11,1	47	302,5	400	38	38
200	12,8	55	100	10,5	45	300	400	43	43
			125	11,1	47,5	297,5	400	47	47
			150	11,7	50	295	400	51	51
250	14,0	60	125	11,1	47,5	292,5	400	58	58
			150	11,7	50	290,0	400	62	62
			200	12,8	55	285,0	400	72	72
300	15,2	65	150	11,7	50	285	400	75	75
			200	12,8	55	280	400	84	84
			250	14,0	60	275	400	95	95
350	16,3	70	200	12,8	55	475	600	117	117
			250	14,0	60	470	600	131	131
			300	15,2	65	465	600	146	146
400	17,5	75	250	14,0	60	465	600	149	149
			300	15,2	65	460	600	164	164
			350	16,3	70	455	600	181	181
450	18,7	80	300	15,2	65	455	600	175	
			350	16,3	70	450	600	194	
			400	17,5	75	445	600	211	
500	19,8	85	350	16,3	70	445	600	222	
			400	17,5	75	440	600	241	
			450	18,7	80	435	600	251	
600	22,2	95	400	17,5	75	430	600	290	
			450	18,7	80	425	600	298	
			500	19,8	85	420	600	332	
700	24,5	105	500	19,8	85	410	600	388	
			600	22,2	95	400	600	437	
800	26,8	115	600	22,2	95	390	600	501	
			700	24,5	105	380	600	557	
900	29,2	125	700	24,5	105	370	600	629	
			800	26,8	115	360	600	692	
1000	31,5	135	800	26,8	115	350	600	772	
			900	29,2	125	340	600	843	
1100	33,8	145	900	29,2	125	330	600	930	
			1000	31,5	135	320	600	1008	
1200	36,2	155	1000	31,5	135	310	600	1104	
			1100	33,8	145	300	600	1190	

¹⁾ Za mere naglavaka merodavan je standard JUS

²⁾ Vrednosti za e₁ i e₂ izračunate su prema obrascima:

$$e_1 = \frac{14}{12} (7 + 0,02 \text{ DN})$$

$$e_2 = \frac{14}{12} (7 + 0,02 \text{ dn})$$

³⁾ Vrednosti za l₁ i l₂ izračunate su prema obrascima:

$$l_1 = 35 + 0,1 \text{ DN}$$

$$l_2 = 35 + 0,1 \text{ dn}$$

Predlog br. 3282

Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa
za vodove pod pritiskom
OGRANCI SA PRIRUBNICAMA
Oblik i mere

DK 621.643.413:669.13
JUS C.J1.071

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 septembar 1960

Ovaj standard u saglasnosti je sa preporukom ISO/R 13 od 1955 god. Međunarodne organizacije za standardizaciju, sa izuzetkom ogranaka nazivnih prečnika 50, 65, 450, 1100, 1200 koji u toj preporuci nisu obuhvaćeni.

U ovom standardu primenjene su jedinice veličina i njihove oznake prema JUS A.A1.040 (napr.: jedinica težine kilopond — kp).

1 Opseg

Ovaj standard odnosi se na livene gvozdene ogranke sa prirubnicama, koje se upotrebljavaju za vodove pod pritiskom (vodovodne, gasne i druge).

2 Oblik i mere

2.1 Oblik i mere ogranaka obuhvaćenih ovim standardom moraju odgovarati slici i tabeli.

2.2 Oblik i mere prirubnica ovih ogranaka moraju odgovarati standardu JUS C.J1.033.

3 Postupak livenja

Ovi ogranaci izrađuju se gravitacionim livenjem u peščane kalupe.

4 Nazivni i probni pritisak: vidi JUS C.J1.021

5 Materijal za izradu

Materijal za izradu ovih ogranaka je sivi liv (vidi JUS C.J1.021).

6 Označavanje

6.1 U tehničkoj i drugoj dokumentaciji i u porudžbinama ogranaci obuhvaćeni ovim standardom označavaju se oznakom:

Ogranak sa prirubnicama — DN/dn — JUS C.J1.071

ili skraćenom oznakom:

OP — DN/dn — JUS C.J1.071

gde znači:

DN — nazivni prečnik glavnog voda,

dn — nazivni prečnik odvojnog voda,

OP — izražava oznaku ogranaka sa prirubnicama.

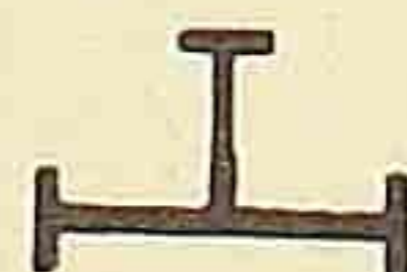
Primer: ogranak nazivnih prečnika DN = 100 (glavnog voda) i dn = 50 (odvojnog voda), sa prirubnicama, označava se oznakom:

Ogranak sa prirubnicama — 100/50 — JUS C.J1.071

odnosno

OP — 100/50 — JUS C.J1.071.

Grafička oznaka ovih ogranaka je sledeća:

6.2 Na svakom ogranaku obuhvaćenom ovim standardom mora biti ispupčeno odlivena sledeća oznaka:

N. N. — OP — DN/dn

gde N. N. — izražava oznaku proizvođača; ostali simboli imaju isto značenje kao u tač. 6.1.

Primer: isti ogranak kao u primeru tač. 6.1 mora imati odlivenu sledeću oznaku:

N. N. — OP — 100/50

Veza sa drugim standardima:

JUS C.J1.021 Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Tehnički propisi za izradu i isporuku

JUS C.J1.033 Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Cevi sa prirubnicama. Oblici i mere

JUS G.E1.050 Gumeni zaptivači za cevne vodove pod pritiskom. Oblik i mere

JUS M.B1.050 Vijci sa šestostranom glavom. Izrada 1. Metrički navoj M5 do M52.

JUS M.B1.600 Šestostrane navrtke. Izrada 1. Metrički navoj M5 do M100.

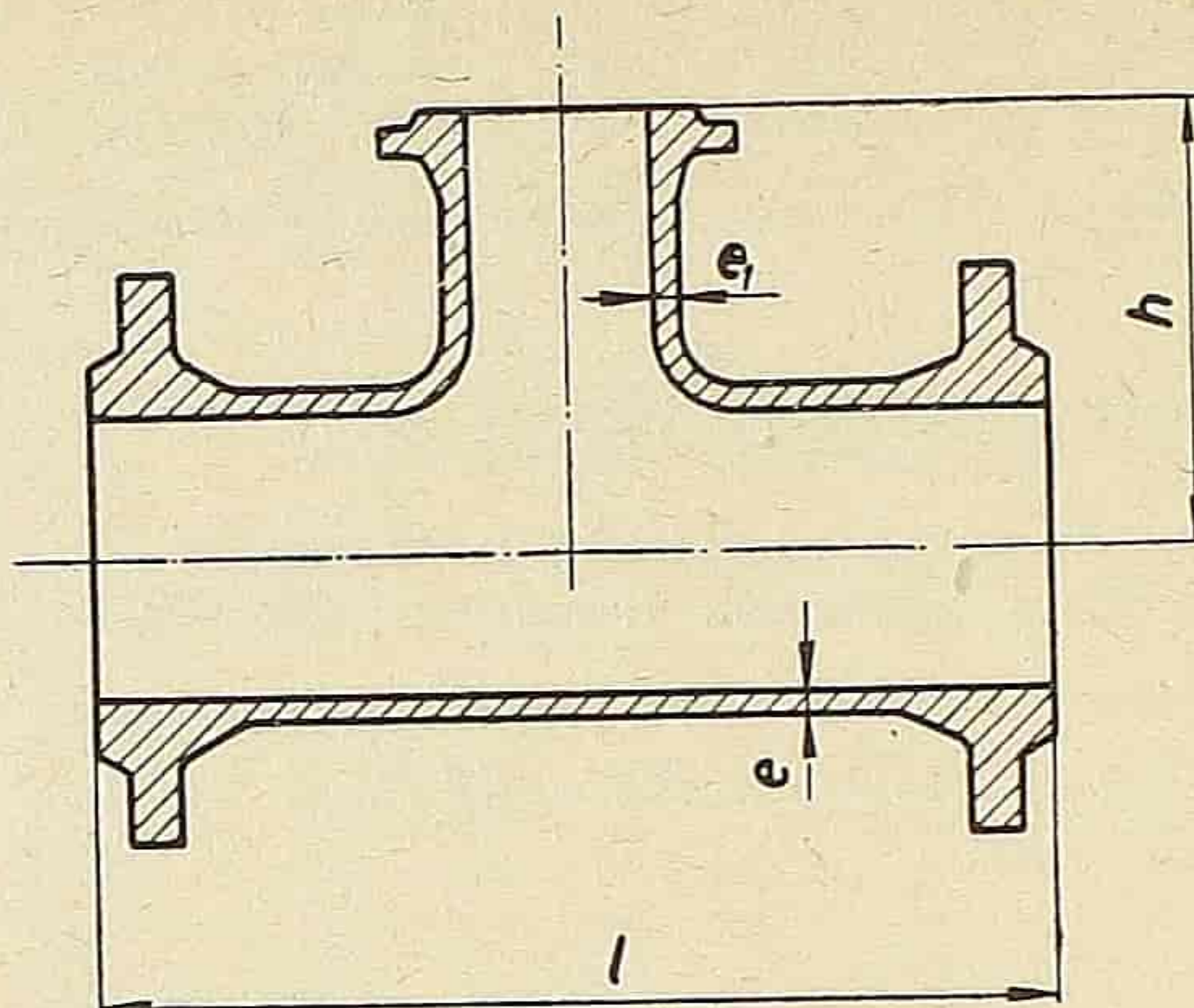

Tabela: Mere i težine ogranaka sa prirubnicama,¹⁾ u mm odnosno kp.

Nazivni prečnik DN	Glavni vod		Nazivni prečnik dn	Odvojni vod		Težina
	e ²⁾	l ³⁾		e ₁	h ⁴⁾	
50	9,3	300	50	9,3	150	13
65	9,7	330	50	9,7	157,5	15
			65	9,7	165	16
80	10,0	360	50	10,0	165	19
			65	10,0	172,5	20
			80	10,0	180	21
100	10,5	400	50	10,5	175	23
			65	10,5	182,5	24
			80	10,5	190	25
			100	10,5	200	26
125	11,1	450	50	11,1	187,5	30
			65	11,1	195	31
			80	11,1	202,5	32
			100	11,1	212,5	34
			125	11,1	225	36
150	11,7	500	50	11,7	200	39
			65	11,7	207,5	40
			80	11,7	215	41
			100	11,7	225	42
			125	11,7	237,5	45
			150	11,7	250	47
200	12,8	600	65	12,8	232,5	61
			80	12,8	240	62
			100	12,8	250	63
			125	12,8	262,5	66
			150	12,8	275	68
			200	12,8	300	74
250	14,0	700	80	13,0	265	89
			100	13,5	275	90
			125	14,0	287,5	93
			150	14,0	300	96
			200	14,0	325	102
			250	14,0	350	109
300	15,2	800	80	13,0	290	122
			100	13,5	300	124
			125	14,5	312,5	126
			150	15,0	325	129
			200	15,2	350	136
			250	15,2	375	143
			300	15,2	400	151
350	16,3	850	200	16,3	325	169
			250	16,3	325	173
			300	16,3	425	186
			350	16,3	425	195
400	17,5	900	200	16,5	350	211
			250	17,5	350	215
			300	17,5	450	232
			350	17,5	450	239
			400	17,5	450	246

	Glavni vod			Odvojni vod			Težina
	Nazivni prečnik DN	e ²⁾	l ³⁾	Nazivni prečnik dn	e ₁)	h ⁴⁾	
450	18,7	950	250	18,7	375	265	
			300	18,7	475	277	
			350	18,7	475	286	
			400	18,7	475	304	
			450	18,7	475	311	
500	19,8	1000	250	18,0	400	315	
			300	19,5	500	334	
			350	19,8	500	342	
			400	19,8	500	349	
			450	19,8	500	355	
600	22,2	1100	500	19,8	500	363	
			300	19,5	550	466	
			350	21,0	550	475	
			400	22,2	550	485	
			450	22,2	550	492	
700	24,5	1200	500	22,2	550	499	
			600	22,2	550	516	
			350	21,0	600	642	
			400	22,5	600	651	
			450	23,5	600	660	
800	26,8	1300	500	24,5	600	669	
			600	24,5	600	686	
			700	24,5	600	707	
			400	22,5	650	858	
			450	24,0	650	867	
900	29,2	1400	500	25,5	650	877	
			600	26,8	650	897	
			700	26,8	650	916	
			800	26,8	650	941	
			500	25,5	700	1106	
1000	31,5	1500	600	28,5	700	1128	
			700	29,2	700	1149	
			800	29,2	700	1173	
			900	29,2	700	1190	
			500	25,5	750	1396	
1100	33,8	1600	600	28,5	750	1418	
			700	31,5	750	1446	
			800	31,5	750	1468	
			900	31,5	750	1484	
			1000	31,5	750	1513	
1200	36,2	1700	600	31,5	800	1774	
			700	33,8	800	1796	
			800	33,8	800	1820	
			900	33,8	800	1836	
			1000	33,8	800	1864	
			1100	33,8	800	1887	
			600	33,8	850	2163	
			700	33,8	850	2197	
			800	36,2	850	2210	
			900	36,2	850	2237	
			1000	36,2	850	2266	
			1100	36,2	850	2295	
			1200	36,2	850	2320	

1) Za mere priрубnica merodavan je standard JUS C.JI.033.

2) Vrednosti za e izračunate su prema obrascu:

$$e = \frac{14}{12} (7 + 0,02 \text{ DN})$$

3) Vrednosti za l izračunate su prema obrascima:

- a) Za profile DN 50 do DN 300: $l = 200 + 2 \text{ DN}$
 b) Za profile DN 350 do DN 1200: $l = 500 + \text{DN}$

4) Vrednosti za h izračunate su prema obrascima:

- a) Za profile DN 50 do DN 300:
 ako je $dn = \text{DN}$ $h = 100 + \text{DN}$
 ako je $dn < \text{DN}$ $h = 100 + 0,5 \text{ DN} + 0,5 \text{ dn}$
- b) Za profile DN 350 do DN 1200:
 ako je $dn \leq 250$ $h = 150 + 0,5 \text{ DN}$
 ako je $dn \geq 300$ $h = 250 + 0,5 \text{ DN}$

Predlog br. 3283

**Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa
za vodove pod pritiskom
OGRANCI SA NAGLAVCIMA I PRIRUBNICAMA
Oblik i mere**

DK 621.643.413:669.13
JUS C.J1.072

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 septembar 1960

Ovaj standard u saglasnosti je sa preporukom ISO/R 13 od 1955 god. Međunarodne organizacije za standardizaciju, sa izuzetkom ogranaka nazivnih prečnika 50, 65, 450, 1100 i 1200 koji u toj preporuci nisu obuhvaćeni.

U ovom standardu primenjene su jedinice veličina i njihove oznake prema JUS A.A1.040 (napr.: jedinica težine kilopond — kp).

1 Opseg

Ovaj standard odnosi se na livene gvozdene ogranke sa naglavcima i prirubnicama, koji se upotrebljavaju za vodove pod pritiskom (vodovodne, gasne i dr.).

2 Oblik i mere

2.1 Oblik i mere ogranaka obuhvaćenih ovim standardom moraju odgovarati slici i tabeli.

2.2 Naglavci ovih ogranaka mogu biti izrađeni u obliku dva tipa: bez navoja (tip I) ili sa navojem (tip II).

Za oblik i mere ovih naglavaka merodavan je standard JUS.....

2.3 Oblik i mere prirubnice ovih ogranaka moraju odgovarati standardu JUS C.J1.033.

3 Postupak livenja

Ovi ogranci izrađuju se gravitacionim livenjem u peščane kalupe.

4 Nazivni i probni pritisak: vidi JUS C.J1.021.

5 Materijal za izradu

Materijal za izradu ovih ogranaka je sivi liv (vidi JUS C.J1.021).

6 Označavanje

6.1 U tehničkoj i drugoj dokumentaciji i u porudžbinama ogranci obuhvaćeni ovim standardom označavaju se oznakom:

Ogranak sa naglavcima i prirubnicom (tip naglavka) — DN/dn — JUS C.J1.072

odnosno skraćenom oznakom:

ONP (tip naglavka) — DN/dn — JUS C.J1.072

gde znači:

DN — nazivni prečnik glavnog voda,

dn — nazivni prečnik odvojnog voda,

ONP — izražava oznaku ogranaka sa naglavcima i prirubnicom.

Primer: ogranak nazivnih prečnika DN = 100 (glavnog voda) i dn = 50 (odvojnog voda), sa naglavcima tipa I, označava se oznakom:

Ogranak sa naglavcima i prirubnicom I — 100/50 — JUS C.J1.072

odnosno

ONP I — 100/50 — JUS C.J1.072

Grafička oznaka ovih ogranaka je sledeća:

6.2 Na svakom ogranaku obuhvaćenom ovim standardom mora biti ispupčeno odlivena sledeća oznaka:

N. N. — ONP (tip naglavka)' — DN/dn

gde: N. N. — izražava oznaku proizvođača; ostali simboli imaju isto značenje kao u tač. 6.1.

Primer: isti ogranak kao u primeru tač. 6.1 mora imati odlivenu sledeću oznaku:

N. N. — ONP I — 100/50

Veza sa drugim standardima:

JUS C.J1.021 Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Tehnički propisi za izradu i isporuku

JUS Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Naglavci za fazonske komade. Oblici i mere

JUS Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Navrtke za naglavke fazonskih komada sa navojem (tip II). Oblik i mere

JUS C.J1.033 Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Cevi sa prirubnicama. Oblik i mere

JUS G.E1.050 Gumeni zaptivači za cevne vodove pod pritiskom. Oblik i mere

JUS M.B1.050 Vijci sa šestostranom glavom. Izrada 1. Metrički navoj M5 do M52

JUS M.B1.600 Šestostrane navrtke: Izrada 1. Metrički navoj M5 do M100

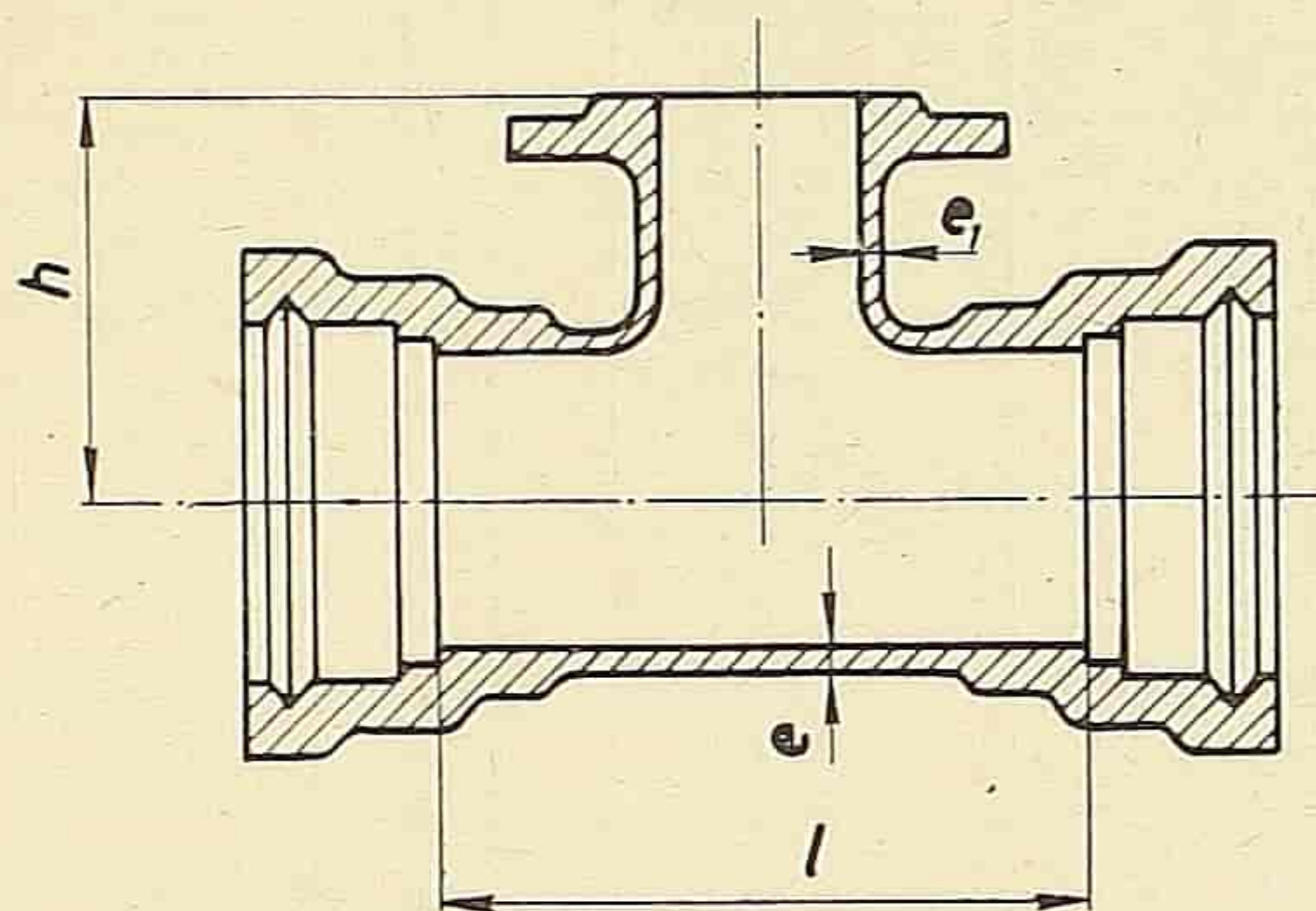

Tabela: Mere i težine ogranaka sa naglavcima i prirubnicom,¹⁾ u mm odnosno u kp

Glavni vod			Odvojni vod			Težina	
Nazivni prečnik DN	e ²⁾	l ³⁾	Nazivni prečnik dn	e ₁ ¹⁾	h ⁴⁾	Tip I	Tip II (bez navrtke)
50	9,3	170	50	9,3	150	13	13
65	9,7	191	50	9,7	165	17	17
			65	9,7	165	18	18
80	10	212	50	10	180	20	20
			65	10	180	22	22
			80	10	180	22	22
100	10,5	240	50	10,5	200	26	26
			65	10,5	200	27	27
			80	10,5	200	28	28
			100	10,5	200	29	29
125	11,1	275	50	11,1	212,5	34	34
			65	11,1	212,5	35	35
			80	11,1	212,5	36	36
			100	11,1	212,5	37	37
			125	11,1	212,5	39	39
150	11,7	310	50	11,7	225	43	43
			65	11,7	225	44	44
			80	11,7	225	45	45
			100	11,7	225	46	46
			125	11,7	225	48	48
			150	11,7	225	50	50
200	12,8	380	65	12,8	250	66	66
			80	12,8	250	67	67
			100	12,8	250	68	68
			125	12,8	250	70	70
			150	12,8	250	72	72
			200	12,8	250	76	76
250	14,0	450	65	13,0	275	93	93
			80	13,0	275	94	94
			100	13,5	275	95	95
			125	14,0	275	97	97
			150	14,0	275	99	99
			200	14,0	275	103	103
			250	14,0	275	107	107

Glavni vod			Odvojni vod			Težina	
Nazivni prečnik DN	e ²⁾	l ³⁾	Nazivni prečnik dn	e ₁ ¹⁾	h ⁴⁾	Tip I	Tid II (bez navrtke)
300	15,2	520	65	13,0	300	127	137
			80	13,0	300	128	128
			100	13,5	300	129	129
			125	14,5	300	131	131
			150	15,0	300	133	133
			200	15,2	300	137	137
			250	15,2	300	141	141
			300	15,2	400	156	156
350	16,3	590	200	16,3	325	178	178
			250	16,3	325	182	182
			300	16,3	425	197	197
			350	16,3	425	204	204
400	17,5	660	200	16,5	350	225	225
			250	17,5	350	230	230
			300	17,5	450	246	246
			350	17,5	450	253	253
			400	17,5	450	261	261
450	18,7	730	250	18,7	375	279	
			300	18,7	475	296	
			350	18,7	475	307	
			400	18,7	475	320	
			450	18,7	475	327	
500	19,8	800	250	18,0	400	348	
			300	19,5	500	367	
			350	19,8	500	375	
			400	19,8	500	382	
			450	19,8	500	390	
			500	19,8	500	397	
600	22,2	940	300	19,5	550	523	
			350	21,0	550	532	
			400	22,2	550	542	
			450	22,2	550	549	
			500	22,2	550	556	
			600	22,2	550	573	
700	24,5	1080	350	21,0	600	728	
			400	22,5	600	737	
			450	23,5	600	746	
			500	24,5	600	755	
			600	24,5	600	772	
			700	24,5	600	793	
800	26,8	1220	400	22,5	650	978	
			450	24,0	650	987	
			500	25,5	650	997	
			600	26,8	650	1017	
			700	26,8	650	1036	
			800	26,8	650	1062	
900	29,2	1360	500	25,5	700	1290	
			600	28,5	700	1313	
			700	29,2	700	1334	
			800	29,2	700	1357	
			900	29,2	700	1374	
1000	31,5	1500	500	25,5	750	1639	
			600	28,5	750	1660	
			700	31,5	750	1689	
			800	31,5	750	1711	
			900	31,5	750	1727	
			1000	31,5	750	1756	
1100	33,8	1640	500	31,5	800	2033	
			600	31,5	800	2047	
			700	33,8	800	2071	
			800	33,8	800	2102	
			900	33,8	800	2126	
			1000	33,8	800	2167	
			1100	33,8	800	2212	

Glavni vod			Odvojni vod			Težina	
Nazivni prečnik DN	e ²⁾	l ³⁾	Nazivni prečnik dn	e ₁ ¹⁾	h ⁴⁾	Tip I	Tip II (bez navrtke)
1200	36,2	1780	600	33,8	850	2527	
			700	33,8	850	2551	
			800	36,2	850	2578	
			900	36,2	850	2602	
			1000	36,2	850	2641	
			1100	36,2	850	2686	
			1200	36,2	850	2727	

⁴⁾ Za mere naglavaka merodavan je standard JUS.....

Za mere prirubnice merodavan je standard JUS C.J1.033.

²⁾ Vrednosti za e izračunate su prema obrascu:

$$e = \frac{14}{12} (7 + 0,02 \text{ DN})$$

³⁾ Vrednosti za l izračunate su prema obrascu:

$$l = 100 + 1/4 \text{ DN}$$

⁴⁾ Vrednosti za h izračunate su prema obrascima:

a) Za profile DN 50 do DN 80 h = 100 + DN,

b) Za profile DN 100 do DN 250 h = 150 + 0,5 DN,

c) Za profile DN 300 do DN 1200:

ako je dn ≤ 250 h = 150 + 0,5 DN,

ako je dn ≥ 300 h = 250 + 0,5 DN

Predlog br. 3284

**Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa
za vodove pod pritiskom
KRSTOVI SA NAGLAVCIMA
Oblik i mere**

DK 621.643.413: 669.13
JUS C.J1.080

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 septembar 1960

Ovaj standard u saglasnosti je sa preporukom ISO/R 13 od 1955 god. Međunarodne organizacije za standardizaciju, sa izuzetkom krstova nazivnih prečnika 50, 65 i 450, koji u toj preporuci nisu obuhvaćeni.

U ovom standardu primenjene su jedinice veličina i njihove oznake prema JUS A.A1.040 (napr.: jedinica težine kilopond — kp).

1 Opseg

Ovaj standard odnosi se na livene gvozdene krstove sa naglavcima, koji se upotrebljavaju za vodove pod pritiskom (vodovodne, gasne i druge).

2 Oblik i mere

2.1 Oblik i mere krstova obuhvaćenih ovim standardom moraju odgovarati slici i tabeli.

2.2 Naglavci ovih krstova mogu biti izrađeni u obliku 2 tipa: bez navoja (tip I) ili sa navojem (tip II). Za oblik i mere naglavaka ovih krstova merodavan je standard JUS ...

3 Postupak livenja

Ovi krstovi izrađuju se gravitacionim livenjem u pešćane kalupe.

4 Nazivni i probni pritisak: vidi JUS C.1.021.

5 Materijal za izradu

Materijal za izradu ovih krstova je sivi liv (vidi JUS C.J1.021).

6 Označavanje

6.1 U tehničkoj i drugoj dokumentaciji i u porudžbinama krstovi obuhvaćeni ovim standardom označavaju se oznakom:

KRST SA NAGLAVCIMA (tip naglavka) — DN — JUS C.J1.080

ili skraćenom oznakom

KN (tip naglavka — DN — JUS C.J1.080

gde: DN — znači nazivni prečnik, a KN — oznaku krsta sa naglavcima.

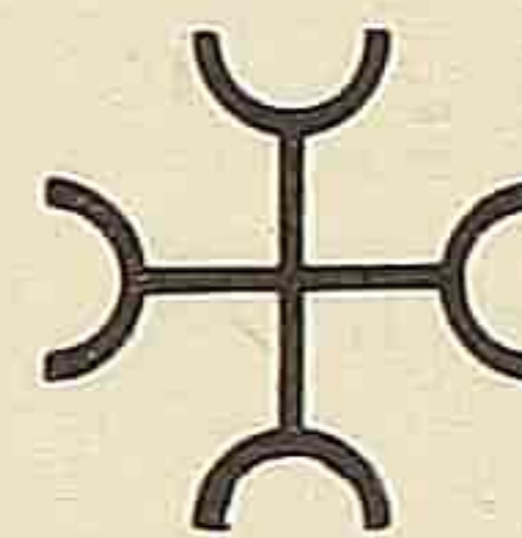
Primer: krst nazivnog prečnika DN = 100 sa naglavcima tipa I, označava se oznakom:

KRST SA NAGLAVCIMA I — 100 — JUS C. J1.080

odnosno

KNI — 100 — JUS C. J1.080

Grafička oznaka ovih krstova je sledeća:

6.2 Na svakom krstu obuhvaćenom ovim standardom mora biti ispupčeno odlivena sledeća oznaka:

N. N. — KN — DN

gde: N. N. — izražava oznaku proizvođača; ostali simboli imaju isto značenje kao u tač. 6.1.
Primer: isti krst kao u primeru tač. 6.1 mora imati odlivenu sledeću oznaku:

N. N. — KN — 100

Veza sa drugim standardima

JUS C.J1.021 Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Tehnički propisi za izradu i isporuku

JUS ... Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Naglavci za fazonske komade. Oblici i mere

JUS Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Navrtke za naglavke fazonskih komada sa navojem (tip II). Oblici i mere

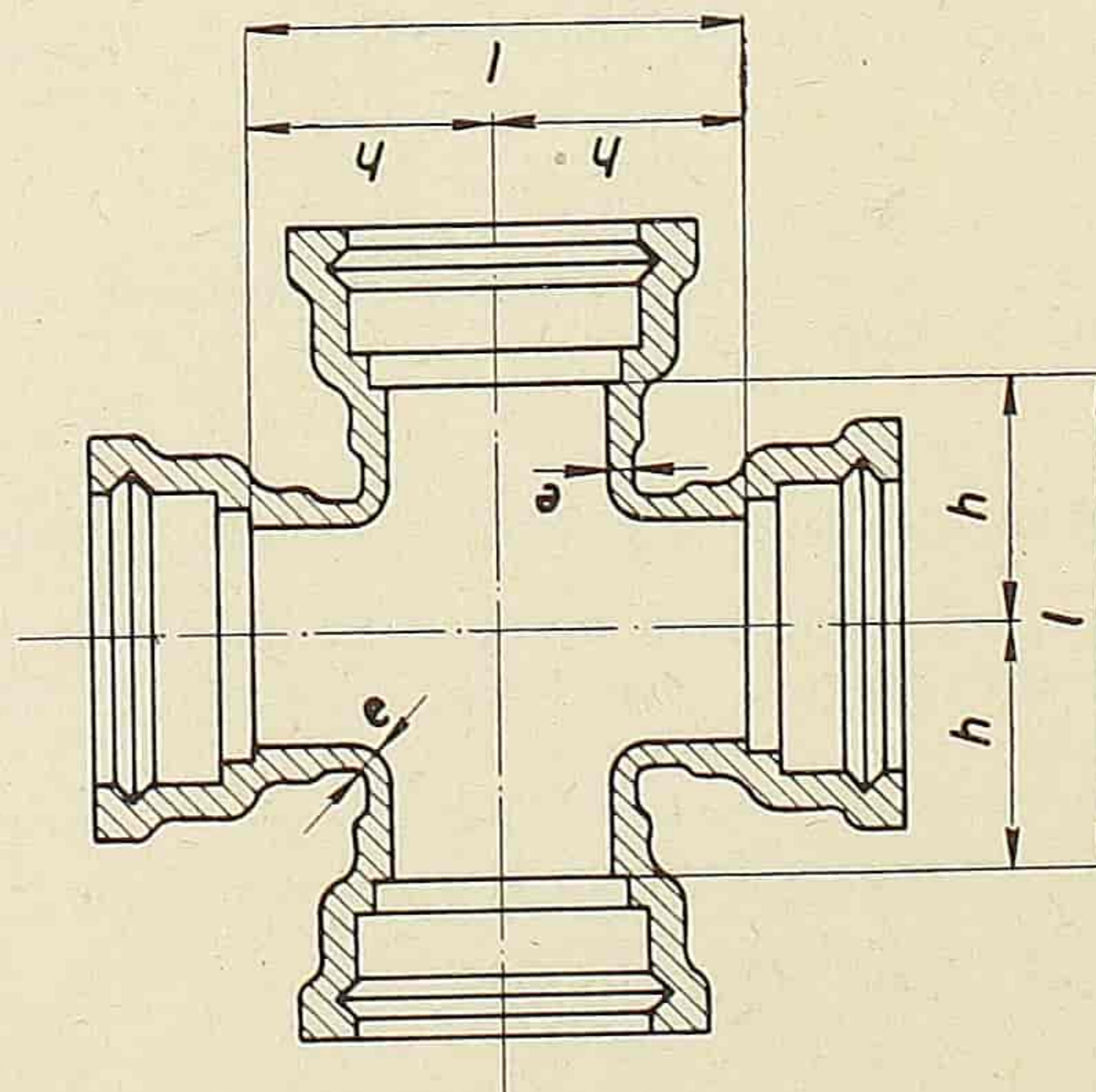

Tabela: Mere i težine krstova sa naglavlcima¹⁾

Nazivni prečnik DN	m e r e u m m			T e ž i n a, k p	
	e ²⁾	l ³⁾	h ⁴⁾	T i p I	T i p II (bez navrtke)
50	9,3	170	85	18	18
65	9,7	191	95,5	24	24
80	10,0	212	106	30	30
100	10,5	240	120	39	39
125	11,1	275	137,5	52	52
150	11,7	310	155	67	67
200	12,8	380	190	102	102
250	14,0	450	225	145	145
300	15,2	520	260	197	197
350	16,3	390	295	245	245
400	17,5	660	330	312	312
450	18,7	730	365	386	
500	19,8	800	400	476	
600	22,2	940	470	684	

¹⁾ Za mere naglavaka merodavan je standard JUS....

²⁾ Vrednosti za e izračunate su prema obrascu:

$$e = \frac{14}{12} (7 + 0,02 \text{ DN})$$

³⁾ Vrednosti za l izračunate su prema obrascu:

$$l = 100 + 1,4 \text{ DN}$$

⁴⁾ Vrednosti za h izračunate su prema obrascu:

$$h = 50 + 0,7 \text{ DN}$$

Predlog br. 3285

Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa
za vodove pod pritiskom
ZAVRŠNICI ZA PRIRUBNICU
Oblik i mere

DK 621.643.413: 669.13
JUS C.J.090

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 septembar 1960

Ovaj standard u saglasnosti je sa preporukom ISO/R 13 od 1955 god. Međunarodne organizacije za standardizaciju, sa izuzetkom završnika za prirubnicu nazivnih prečnika 50, 65, 450, 1100, 1200, koji u toj preporuci nisu obuhvaćeni.

U ovom standardu primenjene su jedinice veličina i njihove oznake prema JUS A.A1.040 (napr.: jedinica težine kilopond — kp).

1 Opseg

Ovaj standard odnosi se na livene gvozdene završnike za prirubnicu, koji se upotrebljavaju za vodove pod pritiskom (vodovodne, gasne i druge).

2 Oblik i mere

2.1 Oblik i mere završnika obuhvaćenih ovim standardom moraju odgovarati slici i tabeli.

2.2 Kod završnika prečnika do DN 300 dno se izvodi ravno, a kod prečnika iznad DN 300 izvodi se ispupčeno.

3 Postupak livenja

Ovi završnici izrađuju se gravitacionim livenjem u pešćane kalupe.

4 Nazivni i probni pritisak: vidi JUS C.J1.021.

5 Materijal za izradu

Materijal za izradu ovih završnika je sivi liv (vidi JUS C.J1.021).

6 Označavanje

6.1 U tehničkoj i drugoj dokumentaciji završnici obuhvaćeni ovim standardom označavaju se oznakom:

ZAVRŠNIK ZA PRIRUBNICU — DN — JUS C.J1.090

ili skraćenom oznakom

ZP — DN — JUS C.J1.090

gde znači:

DN — nazivni prečnik cevi za koju se završnik primenjuje,

ZP — izražava oznaku završnika za prirubnicu.

Primer: završnik za prirubnicu prečnika DN=100 označava se oznakom:

ZAVRŠNIK ZA PRIRUBNICU — 100 — JUS C.J1.090

odnosno

ZP — 100 — JUS C.J1.090

Grafička oznaka ovih zatvarača je sledeća:

6.2 Na svakom završniku obuhvaćenom ovim standardom mora biti ispupčeno odlivena sledeća oznaka:

N. N. — ZP — DN

gde je: N. N. — izražava oznaku proizvođača: ostali simboli imaju isto značenje kao u tač. 6.1.

Primer: Isti završnik kao u primeru tač. 6.1 mora imati odlivenu sledeću oznaku:

N. N. — ZP — 100

Veza sa drugim standardima

JUS C.J1.021 — Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Tehnički propisi za izradu i isporuku

JUS C.J1.033 — Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Cevi sa prirubnicama. Oblik i mere

JUS G.E1.050 — Gumeni zaptivači za cevne vodove pod pritiskom. Oblik i mere

JUS M.B1.050 — Vijci sa šestostranom glavom. Izrada 1. Metrički navoj M5 do M52

JUS M.B1.600 — Šestostrane navrtke. Izrada 1. Metrički navoj M5 do M100

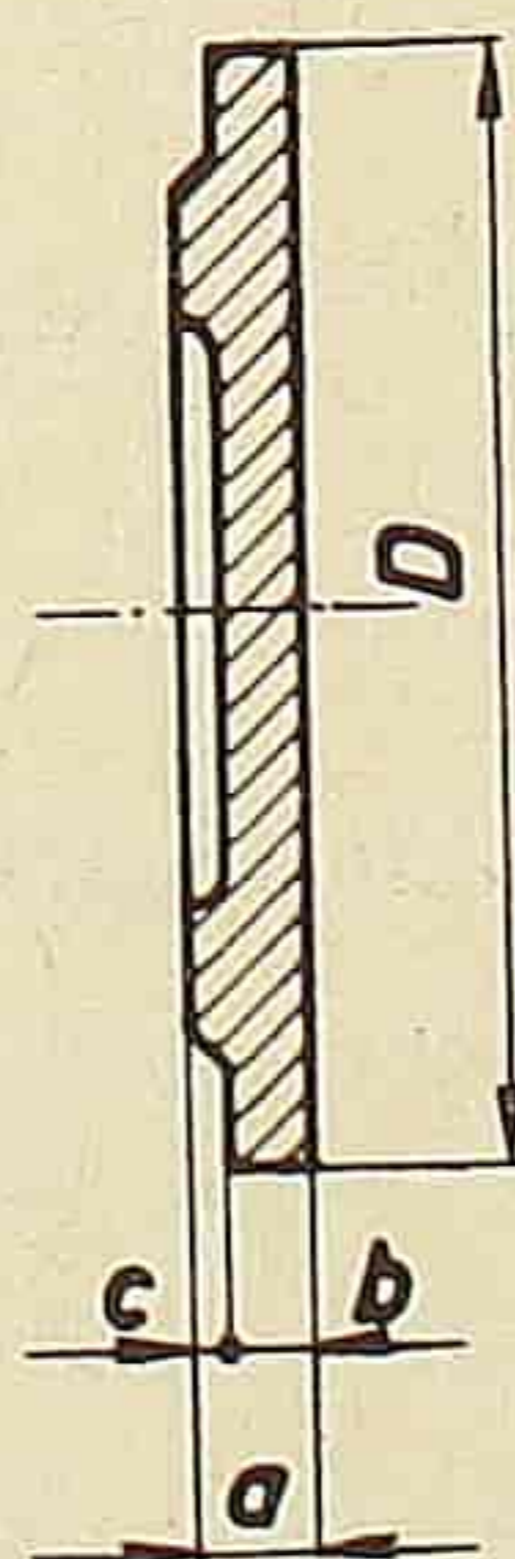

Tabela: Mere i težine završnika za prirubnicu¹⁾, u mm odnosno u kp.

Nazivni prečnik DN	D	a	b ²⁾	c	Težina
50	165	23,5	20,5	3	3
65	185	24	21	3	4
80	200	24	21	3	5
100	220	25	22	3	6
125	250	25,5	22,5	3	8
150	285	26	23	3	11
200	340	27,5	24,5	3	16
250	395	29	26	3	23
300	445	31,5	27,5	4	32
350	505	33	29	4	45
400	565	34	30	4	58
450	615	35,5	31,5	4	74
500	670	37	33	4	89
600	780	41	36	5	132
700	895	43,5	38,5	5	186
800	1015	46,5	41,5	5	257
900	1115	49	44	5	329
1000	1230	52	47	5	426
1100	1340	55	50	5	538
1200	1455	57,5	52,5	5	665

¹⁾ Za mere prirubnice merodavan je standard JUS C. J1.033.
²⁾ Vrednosti za b izračunate su prema obrascu:

$$b = 19 + 0,028 \text{ DN}$$

Predlog br. 3286

**Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa
za vodove pod pritiskom
ZAVRŠNICI ZA CEV
Oblik i mere**

DK 621.643.413:669.13
JUS C. J1.091

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 septembar 1960

Ovaj standard u saglasnosti je sa preporukom ISO/R 13 od 1955 god. Međunarodne organizacije za standardizaciju, sa izuzetkom završnika za cev nazivnih prečnika 50, 65, 450, 1100, 1200, koji u toj preporuci nisu obuhvaćeni.

U ovom standardu primenjene su jedinice veličina i njihove oznake prema JUS A.A1.040 (napr.: jedinica težine kilopond — kp).

1 Opseg

Ovaj standard odnosi se na livene gvozdene završnike za cev, koji se upotrebljavaju za vodove pod pritiskom (vodovodne, gasne i druge).

2 Oblik i mere

2.1 Oblik i mere završnika obuhvaćenih ovim standardom moraju odgovarati slici i tabeli.

2.2 Kod završnika prečnika do DN 300 dno se izvodi ravno, a kod prečnika iznad DN 300 izvodi se ispupčeno.

3 Postupak livenja

Ovi završnici izrađuju se gravitacionim livenjem u peščane kalupe.

4 Nazivni i probni pritisak: vidi JUS C.J1.021.

5 Materijal za izradu

Materijal za izradu ovih završnika je sivi liv (vidi JUS C.J1.021).

6 Označavanje

6.1 U tehničkoj i drugoj dokumentaciji završnici obuhvaćeni ovim standardom označavaju se oznakom:

ZAVRŠNIK ZA CEV — DN — JUS C.J1.091

ili skraćenom oznakom:

ZC — DN — JUS C.J1.091

gde znači:

DN — nazivni prečnik cevi za koju se završnik primenjuje,

ZC — izražava oznaku završnika za cev.

Primer: završnik za cev prečnika DN=100 označava se oznakom:

ZAVRŠNIK ZA CEV — 100 — JUS C.J1.091

odnosno

ZC — 100 — JUS C.J1.091

Grafička oznaka ovih završnika je sledeća:

6.2 Na svakom završniku obuhvaćenom ovim standardom mora biti ispušćeno odlivena sledeća oznaka:

N. N. — ZC — DN

gde: N. N. — izražava oznaku proizvođača; ostali simboli imaju isto značenje kao u tač. 6.1.

Primer: isti završnik kao u primeru tač. 6.1 mora imati odlivenu sledeću oznaku:

N. N. — ZC — 100

Veza sa drugim standardima

JUS C.J1.021 — Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Tehnički propisi za izradu i isporuku

JUS — Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Naglavci za fazonske komade. Oblici i mere

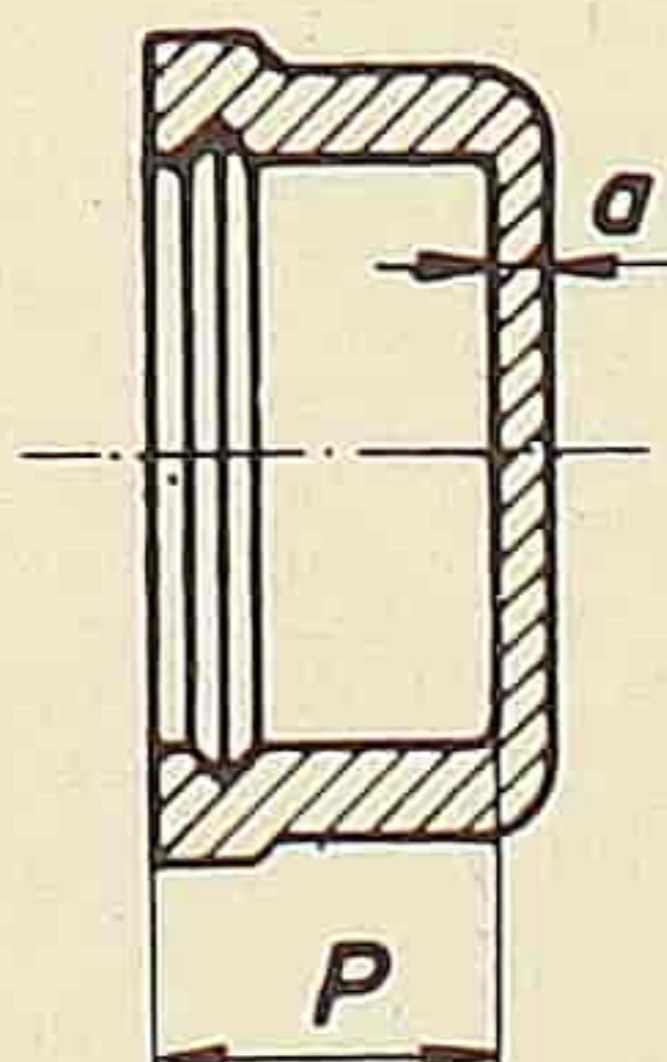

Tabela: mere i težine završnika za cev¹⁾, u mm odnosno u kp.

Nazivni prečnik DN	a ²⁾	P	Težina
50	20,5	77	4
65	21	80	5,5
80	21	84	7
100	22	88	9
125	22,5	91	12
150	23	94	15
200	24,5	100	24
250	26	103	34
300	27,5	105	46
350	29	107	64
400	30	110	81
450	31,5	113	103
500	33	115	124
600	36	120	180
700	38,5	122	247
800	41,5	125	330
900	44	128	425
1000	47	130	540
1100	50	135	675
1200	52,5	140	823

¹⁾ Za mere naglavaka merodavan je standard JUS
²⁾ Vrednost za a izračunata je prema obrascu:
 $a = 19 + 0,028 \text{ DN}$

Predlog br. 3287

**Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa
za vodove pod pritiskom
ZAVRŠNICI ZA NAGLAVAK
Oblik i mere**

DK 621.643.413:669.13
JUS C.J1.092

Krajnji rok za dostavljanje primedbi: 1 septembar 1960

Ovaj standard u saglasnosti je sa preporukom ISO/R 13 od 1955 god. Međunarodne organizacije za standardizaciju, sa izuzetkom završnika za naglavak nazivnih prečnika 50 i 65, koji u toj preporuci nisu obuhvaćeni.

U ovom standardu primenjene su jedinice veličina i njihove oznake prema JUS A.A1.040 (napr.: jedinica težine kilopond — kp).

1 Opseg

Ovaj standard odnosi se na livene gvozdene završnike za naglavak, koji se upotrebljavaju za vodove pod pritiskom (vodovodne, gasne i druge).

2 Oblik i mere

Oblik i mere završnika obuhvaćenih ovim standardom moraju odgovarati slici i tabeli.

3 Postupak livenja

Ovi završnici izrađuju se gravitacionim livenjem u pešćane kalupe.

4 Nazivni i probni pritisak: vidi JUS. C.J1.021.**5 Materijal za izradu**

Materijal za izradu ovih završnika je sivi liv (vidi JUS C.J1.021).

6 Označavanje

6.1 U tehničkoj i drugoj dokumentaciji završnici obuhvaćeni ovim standardom označavaju se oznakom:

ZAVRŠNIK ZA NAGLAVAK — DN — JUS C.J1.092

ili skraćenom oznakom:

ZN — DN — JUS C.J1.092

gde znači:

DN — nazivni prečnik cevi za koji se završnik primenjuje,

ZN — izražava oznaku završnika za naglavak.

Primer: završnik za naglavak prečnika DN=100 označava se oznakom:

ZAVRŠNIK ZA NAGLAVAK — 100 — JUS C.J1.092

odnosno

ZN — 100 — JUS C.J1.092

Grafička oznaka ovih zatvarača je sledeća:

6.2 Na svakom završniku obuhvaćenom ovim standardom mora biti ispupčeno odlivena sledeća oznaka:

N. N. — ZN — DN

gde: N. N. — izražava oznaku proizvođača; ostali simboli imaju isto značenje kao u tač., 6.1.

Primer: isti završnik kao u primeru tač. 6.1 mora imati odlivenu sledeću oznaku:

N. N. — ZN — 100

Veza sa drugim standardima

JUS C.J1.021 — Cevi i fazonski komadi od livenog gvožđa za vodove pod pritiskom. Tehnički propisi za izradu i isporuku

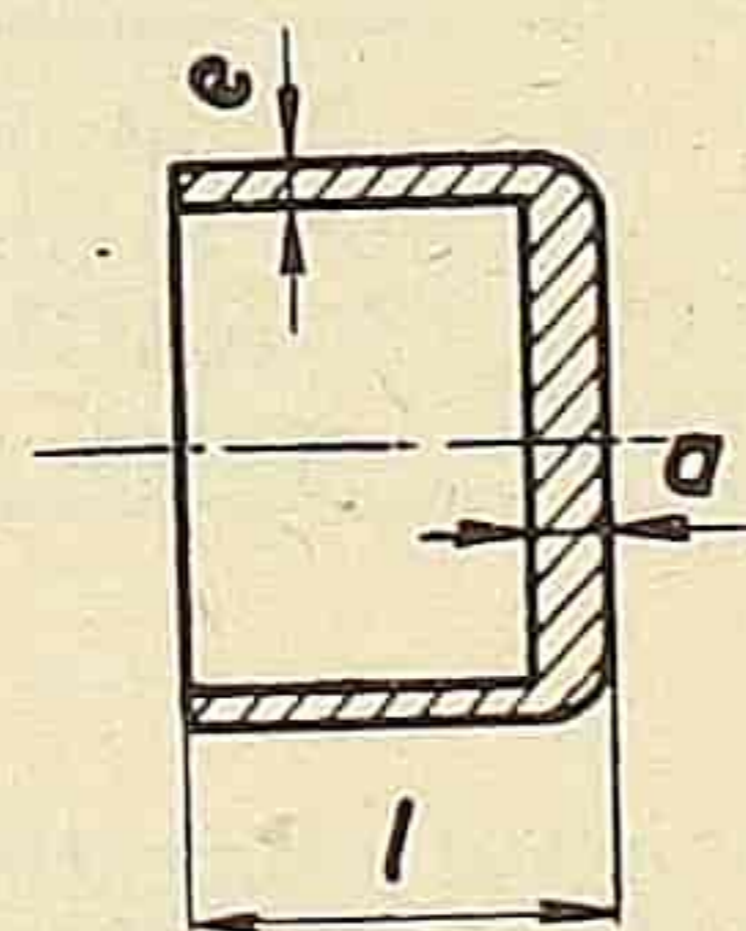

Tabela: mere i težine završnika za naglavak, u mm odnosno u kp

Nazivni prečnik DN	e ¹⁾	a ²⁾	l	Težina
50	9,3	20,5	115	1,6
65	9,7	21	120	2,4
80	10	21	125	3
100	10,5	22	130	4
125	11,1	22,5	135	6
150	11,7	23	140	9
200	12,8	24,5	150	14
250	14	26	155	22
300	15,2	27,5	160	30

¹⁾ Vrednost za e izračunata je prema obrascu:

$$e = \frac{14}{12} (7 + 0,02 \text{ DN})$$

²⁾ Vrednost za a izračunata je prema obrascu:

$$a = 19 + 0,028 \text{ DN}$$

ANOTACIJA PREDLOGA STANDARDA IZ OBLASTI FARMACEUTSKE INDUSTRIJE

Krajnji rok za dostavljanje primedaba: 1 septembar 1960

Ovim se ostavljaju na javnu diskusiju sledeći predlozi jugoslovenskih standarda:

Predlog broj	Etar	JUS
3288	Etar	H.H1.301
„ „ 3289	Etar za narkozu	H.H1.302
„ „ 3290	Srebrni amalgam f1 à 100 g	H.H2.001
„ „ 3291	Sanitetska vata	H.H2.301
„ „ 3292	Ampule	B.E6.090
„ „ 3293	Tube — terminologija	M.Z2.701
„ „ 3294	Tube aluminijske	M.Z2.702
„ „ 3295	Tube iz mekih metala	M.Z2.703
„ „ 3296	Tube iz mekih metala s produženim grlom	M.Z2.704
„ „ 3297	Zatvarači za tube	M.Z2.705

Ovi predlozi su posebno otštampani i poslani zainteresovanim preduzećima, ustanovama i organizacijama.

Interesenti koji ove predloge ne budu primili mogu da se obrate Saveznoj komisiji za standardizaciju (Beograd, Admirala Geprata 16) sa zahtevom da im predlozi budu naknadno dostavljeni.

Primedbe na ove predloge treba dostaviti takođe na gornju adresu, do označenog roka.

MEĐUNARODNA STANDARDIZACIJA PRIMLJENA DOKUMENTACIJA

Pregled važnijih dokumenata koje je Savezna komisija za standardizaciju primila od sledećih organizacija:

- Međunarodne organizacije za standardizaciju (ISO) i
- Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC).

Ova dokumentacija pretstavlja pojedine faze rada, čiji je krajnji cilj donošenje međunarodnih preporuka sa područja standardizacije.

Preporučuje se zainteresovanim da koriste ovu dokumentaciju uvidom u prostorijama Savezne komisije za standardizaciju, ili putem izrade fotokopija ili mikrofilmova, a po posebnom pismenom traženju, uz obavezu plaćanja troškova foto ili mikrofilmske reprodukcije.

ISO/TC 6 Papir

Nacrt preporuke o određivanju sadržaja vlage papira i kartona.
Izveštaj o radu u 1959 god.
Dnevni red za II zasedanje Potkomiteta 3 »Dimenzije«, Pariz 27 i 28 juna 1960 god.

ISO/TC 20 Vazduhoplovstvo

Nacrt izveštaja o VII zasedanju, Amsterdam 1958 god.

ISO/TC 27 Čvrsta mineralna goriva

Revidirani tekstovi predloga preporuka ISO:
br. 169 »Određivanje oblika sumpora u uglju«
br. 170 »Određivanje pepela u kamenom uglju«
br. 176 »Određivanje totalnog sumpora u uglju po metodi Strambi«.

ISO/TC 36 Kinematografija

Izveštaj o radu u 1959 god.

ISO/TC 39 Mašine alatke

Privremeni dnevni red za VII zasedanje, Njujork, 29 i 30 septem. 1960 god.

ISO/TC 44 Varenje

Nacrti izveštaja o sledećim zasedanjima: Potkomiteta 1 »Definicije položaja vara«, Potkomiteta 4 »Materijal za lučno varenje« i Potkomiteta 6 »Oprema za elektrootporno zavarivanje«, koja su održana u Londonu 1958 god.

ISO/TC 45 Guma

II nacrt predloga o standardnim atmosferama za klimatiziranje i ispitivanje gume.

ISO/TC 59 Zgradarstvo

Izveštaj o radu u 1959 god.
II nacrt preporuke o opštim pravilima modularne koordinacije.

ISO/TC 61 Plastični materijali

Izveštaj o radu u 1959 god.

- ISO/TC 64 Metode ispitivanja naprava koje troše gorivo, izuzev motora sa unutrašnjim sagorevanjem.** Nacrt izveštaja o III zasjedanju, Berlin 1959 god.
- ISO/TC 77 Azbest-cementni proizvodi**
Revidirani tekst predloga preporuke ISO br. 149 »Azbest-cementne cevi pod pritiskom«.
- IEC/TC/1 Nomenklatura**
IEC publikacija 50 (08): Međunarodni elektrotehnički rečnik, grupa 08 — Elektrastika. II izdanje 1960. Cena 10 šv. fr.
Međunarodni elektrotehnički rečnik, Grupa 65: Radiologija. Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za odgovor je 11 septembar 1960.
- IEC/TC/2 Rotacione mašine**
IEC publikacija 34 — 1: Preporuke za električne rotacione mašine. VI izdanje 1960 Cena 8 šv. fr.
Zapisnik sastanka komiteta koji je održan 29 oktobra 1959 u Londonu.
Dopuna publikacije 34 — 1 u pogledu povišenja temperature turbogeneratorskog hlađenih vodonikom.
Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za odgovor je 11 septembar 1960.
Dopuna publikacije 34 — 3: Preporuke za trofazne turbogeneratore. Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za odgovor je 18 septembar 1960.
Dimenzije dirki i njihovih nosača za električne mašine. Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za odgovor je 18 septembar 1960.
- IEC/TC/3 Grafički simboli**
IEC publikacija 117 — 1: Preporučeni grafički simboli za vrste struje, razvodne mreže, načine spajanja i elemente kola. I izdanje 1960. Cena 6 šv. fr.
- IEC/TC/5 Parne turbine**
Predlog preporuka za parne turbine, II deo: Pravila za ispitivanja prilikom prijema. Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za odgovor je 25 septembar 1960.
Zapisnik sastanka komiteta koji je održan od 22 do 30 juna 1959 u Londonu.
- IEC/TC/12 Radiokomunikacije**
IEC publikacija 107: Preporučene metode za merenja na televizorima. I izdanje. Cena 25 šv. fr.
Zapisnik sastanka potkomiteta za prijemnike, koji je održan od 3 do 10 oktobra 1959 u Ulmu.
- IEC/TC/17 Prekidači**
Tipovi zaštitnih oklopa za naprave niskog napona. Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za odgovor je 18 septembar 1960.
- IEC/TC/34 Sijalice i pribor**
IEC zbornik za označavanje projekcionih sijalica. Podnožja za sijalice sa navojem E5 i E17. Oba predloga upućena su na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za odgovor je 11 septembar 1960.
- IEC/TC/40 Sastavni delovi za elektroniku**
Nizovi vrednosti kondenzatora i otpornika sa uskim tolerancijama. Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za odgovor je 18 septembar 1960.
Dimenzije jezgra od feromagnetnih oksida. Upućeno na saglasnost po šestomesečnom pravilu. Rok za odgovor je 25 septembar 1960.

PREGLED PRIMLJENIH VAŽNIJIH INOSTRANIH STANDARDA

Ova rubrika obuhvata pregled važnijih inostranih standarda primljenih u standardoteci Savezne komisije za standardizaciju, koja ima vrlo obimne zbirke inostranih standarda. Stručnjaci, zainteresovane ustanove i preduzeća mogu da koriste ove standarde u samoj standardoteci SKS. Za eventualnu nabavku originalnih standarda iz inostranstva, svaki interesent treba da se obrati Saveznoj komisiji za standardizaciju (Beograd Admirala Geparata 16), s obzirom na postojeći sporazum po kome inostrane organizacije za standardizaciju šalju svoje standarde u inostranstvo samo po preporuci nacionalne organizacije za standardizaciju odnosno zemlje. U konkretnom traženju, upućenom Saveznoj komisiji za standardizaciju, interesenti treba da se obavežu da će troškove nabavke standarda nadoknaditi u dinarima preduzeću »Jugoslovenska knjiga« — Beograd, Terazije 27, sa kojim već postoji sporazum u tom pogledu, ili nekom drugom preduzeću koje je ovlašćeno da vrši uvoz knjiga, a na koje interesent ukaže u svom zahtevu. Ukoliko isporuku usledi preko nekog drugog preduzeća, neophodno je predložiti i saglasnost tog preduzeća za izvršenje plaćanja u devizama inostranom iporučiocu.

GOST — SSSR
ČSN — Čehoslovačka

ASA — SAD
BDS — Bugarska

DK 535 — Optika. Nauka o bojama

GOST 7721/55

Izvori osvetljenja koji se primenjuju pri merenju boje objekata koji sami ne svetle.

GOST 8044/56

Probna sabirna medicinska stakla. Tipovi. Upotpunjavanje.

DK 536 — Temperatura

ČSN 25 0051/57 Standardna temperatura, za upoređivanje rezultata odn. veličina zavisnih od temperature.

DK 542 — Laboratoriski pribor

GOST 7148/54 Staklene posudice za merenje sa brušnim zapušačem.

GOST 7900/56 Kristalizacione tave i Petri sudovi sa poklopcima za laboratorijske potrebe.

GOST 7995/56 Laboratorisko stakleno posuđe i aparati. Spojne staklene slavine.

GOST 8015/56 Staklene posude (aspiratori) za uzimanje uzoraka gasova i čuvanje ovih uzoraka.

GOST 8549/57 Hempelove staklene pipete za analizu gasova.

DK 546 — Anorganska hemija

ČSN 65 1201/56 Hlorovodonična kiselina sintetička, tehnička.

ČSN 65 2227/56 Amonijum-hlorid, tehnički.

ČSN 65 2355/56 Barijum-nitrat, tehnički.

ČSN 65 2372/57 Barijum-hlorid, kristalni, tehnički.

ČSN 65 2394/56 Barijum-karbonat, tehnički.

ČSN 65 2517/56 Kalijum-hlorid, tehnički

(94—96%—ni).

ČSN 65 2535/56 Kalijum-sulfat, tehnički.

DK 577 — Vitaminologija

BDS 2144/55 Vitamin C u tabletama.

BDS 2145/55 Vitamin B₁ u tabletama.

DK 582 — Sistematska botanika

GOST 7526/55 Opijum obični (list).

DK 620.1 — Ispitivanje materijala

ČSN 42 0401/57 Ispitivanje metala. Ispitivanje lemljivosti.

DK 621 — Opšta mašinogradnja. Elektrotehnika

GOST 2936/56 Bešavne pljosnate cevi za radiatorne.

GOST 3378/57 Ambalaža za pakovanje baruta. Drveni sanduci

ČSN 29 3513/55 Šinska vozila. Slavina za napojne ventile.

Nazivni otvor 6, nazivni pritisak 15.

GOST 5339/50 Sredstva za premazivanje kalupa pri livenju »GTF«.

GOST 5747/56 Okrugli vakum filtri.

GOST 6930/54 Kvačila za drumska vozila. Tehnički uslovi.

GOST 6997/54 Sastav mase za zalivanje kablovskih spojnica. Tehnički uslovi.

GOST 7370/56 Skretnička srca za šine tipa R50 i R43. Tehnički uslovi.

GOST 7934/56

GOST 8190/56

GOST 8463/57

ČSN 02 2038/58

ČSN 32 2831/54

DK 622 — Tehnika rudarstva

GOST 7918/56 Spojnice za bušaće cevi za geološka istraživanja.

GOST 8004/56

GOST 8482/57

DK 623 — Ručno oružje. Municija

GOST 7838/55 Sukije i nabijači za lovačke patrone kalibra 12, 16 i 20.

GOST 7839/55 Lovачke papirne čaure kalibra 12, 16 i 20.

GOST 7840/55 Lovачke papirne patrone kalibra 12, 16 i 20.

GOST 7921/56 Lovачke metalne čaure.

DK 625.1 — Šine

GOST 3280/55 Šinske podložne pločice za željeznice širokog koloseka.

GOST 7178/54 Željezničke šine tipa R43. Dimenzije.

GOST 8142/56 Učvršćenje šina na željeznica-ma uskog koloseka. Podložne pločice.

GOST 8160/56 Željezničke šine tipa R65 od Martinčelika za široki kolosek. Tehnički uslovi.

GOST 8161/56 Željezničke šine tipa R65. Dimenzije.

GOST 8193/56 Vezice sa dve glave za šine tipa R65 za željeznice širokog koloseka. Asortiman.

DK 626 — Hidrogradnja uopšte

GOST 3440/46 Opterećenje hidrotehničkih uređaja. Opterećenje ledom.

DK 629.11 — Vozila na suvu

ČSN 94 3015/56 Dečji automobili na tri točka s nožnim pogonom.

DK 629.12 — Plovni objekti

ČSN 32 2826/54 Bitve. Livene bitve. Pregled.

ČSN 32 2827/54 Bitve. Livene bitve. Opšti deo.

ČSN 32 2828/54 Bitve. Livene bitve s kosim prolazom.

ČSN 32 2829/54 Bitve. Livene bitve s pravim prolazom.

Ulja i masti za podmazivanje časovnika. Metode ispitivanja. Srebrni limovi.

Ulje za punjenje kablova za visoke napone, (Ulje C-220). Tehnički zahtevi.

Zakovice. Tehnički propisi za isporuku.

Bitve. Telo livene bitve s koturom.

Spojnice za bušaće cevi za geološka istraživanja.

Prelazni komadi za spajanje bušaćih cevi sa cevima za šljam.

Nazuvice za bušaće cevi za geološka istraživanja.

Sukije i nabijači za lovačke patrone kalibra 12, 16 i 20.

Lovačke papirne čaure kalibra 12, 16 i 20.

Lovačke papirne patrone kalibra 12, 16 i 20.

Lovačke metalne čaure.

Šinske podložne pločice za željeznice širokog koloseka.

Željezničke šine tipa R43. Dimenzije.

Učvršćenje šina na željeznica-ma uskog koloseka. Podložne pločice.

Željezničke šine tipa R65 od Martinčelika za široki kolosek. Tehnički uslovi.

Željezničke šine tipa R65. Dimenzije.

Vezice sa dve glave za šine tipa R65 za željeznice širokog koloseka. Asortiman.

Opterećenje hidrotehničkih uređaja. Opterećenje ledom.

Dečji automobili na tri točka s nožnim pogonom.

Bitve. Livene bitve. Pregled.

Bitve. Livene bitve. Opšti deo.

Bitve. Livene bitve s kosim prolazom.

Bitve. Livene bitve s pravim prolazom.

ČSN 32 2830/54	Bitve. Livene bitve s koturom.	GOST 8019/56 GOST 8501/57	Oker u prahu. Dihlor-difluoro metan (Freon 12).
ČSN 32 2832/54	Bitve. Kotur s isturenim čepom.		
ČSN 32 2833/54	Bitve. Livene bitve sa dva kotura.	DK 662 — Pirotehnika. GOST 443/56	Eksplozivi. Zapaljive materije Benzin-rastvarač za industriju gume. Tehnički uslovi.
ČSN 32 2834/54	Bitve. Telo livene bitve sa dva kotura.	GOST 1028/56	Dimni barut.
ČSN 32 2835/54	Bitve. Koturi s čepom.	GOST 1501/57	Tečno gorivo (mazut). Tehnički uslovi.
ČSN 32 2300/54	Brodogradnja. Čelične brodske lestve. Pregled.	GOST 5304/54	Dizelgoriva. Tehnički uslovi.
ČSN 32 2305/54	Brodogradnja. Čvrste brodske lestve.	GOST 5439/56	Prirodna i veštačka gasna goriva. Analitička metoda sa gasoanalizatorom tipa VTI-2.
ČSN 32 2306/54	Brodogradnja. Univerzalne čvrste brodske lestve.	GOST 5506/54	Sredstva za premazivanje kalupa pri livenju »P«.
ČSN 32 2320/54	Brodogradnja. Brodske lestve za zakačinjanje.	GOST 8061/56	Dimni barut. Metoda određivanja sadržaja šalitre.
ČSN 32 2330/54	Brodogradnja. Prenosne brodske letve.	GOST 8062/56	Dimni barut. Metoda određivanja sadržaja sumpora.
ČSN 32 2331/54	Brodogradnja. Univerzalne prenosne brodske lestve.	GOST 8063/56	Dimni barut. Metoda određivanja sadržaja vlage.
DK 631 — Poljoprivredne mašine		GOST 8065/56	Dimni barut. Metoda određivanja higroskopnosti baruta.
GOST 5282/57	Poljoprivredne mašine. Premazivanje radi zaštite od korozije.	ČSN 38 1084/58	Uređaji za odstranjivanje pepela. Opšte odredbe.
DK 643 — Stan		ČSN 38 1085/58	Uređaji za odstranjivanje pepela. Mehanička uklanjanja pepela.
ASA Z. 21. 1. 1/56	Uslovi za odobravanje plinskih ognjišta za domaćinstva. Sveska I. Slobodno postavljene jedinice.	ČSN 44 1311/57	Određivanje praškastih primesa u sortiranom tvrdom gorivu (crni i smeđi ugljevi, ligniti i koks).
ASA Z. 21. 1. 2/56	Uslovi za odobravanje plinskih ognjišta za domaćinstva. Sveska II. Ugrađene jedinice za kuvanje.	ASA Z. 21. 31/56	Uslovi za odobravanje uređaja koji troši plin.
DK 645 — Nameštaj. Predmeti unutrašnjeg uređajaja stana		DK 664 — Namirnice u čvrstom stanju	
GOST 7652/55	Drveni nameštaj. Toaletni stolovi sa ogledalom. Tipovi i osnovne razmere.	GOST 21 — 57 GOST 80569/56	Šećer kristal. Sojin šrot za proizvodnju sojinog brašna.
GOST 7653/55	Drveni nameštaj. Stolovi za radioprijemnike i televizore. Tipovi i osnovne razmere.	GOST 8469/57	Valjci za mlinove za mlevenje brašna. Tehnički uslovi.
GOST 7864/56	Toaletna ogledala.	DK 665 — Ulja GOST 981/55	Ulja iz nafte. Metoda određivanja stabilnosti prema oksidaciji.
DK 661 — Hemiski proizvodi u užem smislu		GOST 6350/56	Maziva ulja selektivno rafinirana. Metoda određivanja sadržaja nitrobenzola.
ČSN 65 1238/56	Sumporna kiselina tehnička, za proizvodnju celuloznih vlakana.	GOST 7822/55	Ulja iz nafte. Kvantitativna metoda određivanja sadržaja rastvorene vode.
ČSN 65 1314/57	Amonijačna voda, tehnička, iz sintetičnog amonijaka.	GOST 8312/57	Aditiv za motorna ulja-ciatim 339. Tehnički uslovi.
ČSN 65 1330/56	Kalijum-hidroksid, tehnički, u rastvoru.	GOST 8551/57	Aditiv ciatim — 205, za konzistentne masti. Tehnički uslovi.
ČSN 65 2121/56	Kalijum-karbonat, tehnički.		
GOST 452/56	Crni cijanid (mleveni i u komadima).	DK 666 — Staklo. Keramika	
GOST 1780/56	Kalcijum-cijanamid.	BDS 2164/55	Čaše od stakla za pivo.
GOST 7848/55	Gasna čađ za štamparije i industriju boja i lakova.		

GOST 861/55	Tehnički uređaji od porcelana.	GOST 6902/56	Zlatni tanki listići (varak).
GOST 6316/55	Glinene opeke šuplje, presovane.	GOST 6903/56	Srebrni tanki listići (varak).
ČSN 72 5705/58	Keramički materijali za elektrotehniku. Dozvoljena odstupanja dimenzija keramičkih proizvoda.	GOST 7118/54	Pocinkovani tanki čelični limovi.
ČSN 72 5706/58	Keramički materijali za elektrotehniku. Označavanje površinske obrade keramičkih proizvoda.	GOST 7869/56	Limovi i trake od aluminijuma
		GOST 7979/56	Srebrno i srebro legure sa bakrom. Analitičke metode ispitivanja.
		GOST 7980/56	Zlato i legure zlata. Analitičke metode ispitivanja.
		GOST 8110/56	Presovani profili od legura aluminijuma. Ugaonici. Asortiman.
DK 667 — Materijal koji služi za bojenje.			
Bojadisanje			
GOST 6941/54	Štamparske boje. Metode dobivanja otiska pri datim uslovima na tigl-mašini.	ČSN 42 0031/58	Čelični otpaci. Klasifikacija prema hemiskom sastavu.
GOST 7998/56	Indigo violetna K boja, u prahu, za slikare (organska boja).	ČSN 42 0033/58	Čelični otpaci. Uskladištenje i evidencija.
GOST 8016/56	Elektroizolacioni lak, osnovni, Bt-95.	ČSN 42 0130/55	Kalajisani čelični limovi. Tehnički propisi za isporuku.
GOST 8017/56	Elektroizolacioni lak, pokriveni, Bt-99.	ČSN 42 5330/55	Kalajisani čelični limovi. Dimenzije.
GOST 8018/56	Elektroizolacioni lak, za natanje, KF-95 i GF-95.		
GOST 8040/56	Firmis na bazi anhidrida ftalne kiseline.	DK 674 — Drvna industrija	
GOST 8198/56	Indigo svetlo-zelena boja C, u obliku paste, za štampanje.	ČSN 49 1490/55	Drveni snegobrani (Ograde protiv smetova).
GOST 8567/57	Crveni pigment (organska boja).		
		DK 676 — Industrija papira	
DK 668 — Kozmetički proizvodi. Prerada katrana		GOST 1908/57	Papir za kondenzatore.
GOST 1720/56	Antracen, tehnički, poreklom iz katrana kamenog uglja.	GOST 7585/56	Papir i karton. Metode određivanja poprečnog i uzdužnog pravca izrade, (lica i naličja).
GOST 1930/56	Tulol, čist, poreklom iz nafte.	GOST 7841/55	Školske sveske.
ČSN 65 2140/56	Monohlorbenzol, tehnički.	GOST 7933/56	Karton za izradu kutija.
GOST 7982/56	Mirisave materije za parfimeriju. Duhi.	GOST 7950/56	Karton za povezivanje knjiga.
GOST 7983/56	Zubna pasta.	GOST 8047/56	Papir i karton. Propisi prijema, uzimanje uzoraka i izradu obrazaca za davanje rezultata ispitivanja.
GOST 7984/56	Kolonjske vode.	GOST 8049/56	Papir. Metode određivanja stepena razlivanja.
GOST 7985/56	Puderi.	GOST 8539/57	Papir. Metode određivanja gvožđa, bakra, olova i soli teških metala rastvorljivih u vodi.
GOST 8109/56	Dioktilftalat, tehnički.		
GOST 8115/56	Albumin crni, tehnički.	GOST 8540/57	Papir i karton. Metode određivanja vrednosti pH ili kiseline rastvorljivih u vodi.
GOST 8566/57	Sumporna svetlo-zelena boja Z (organska boja).	GOST 8552/57	Papir, karton, celuloza. Metoda određivanja specifične električne provodljivosti vodenog ekstrakta.
DK 669 — Nauka o topljenju metala. Gvožđe. Čelik. Metali			
GOST 914/56	Tanki limovi od kvalitetnog ugljeničnog konstrukcionog čelika. Tehnički uslovi.	ČSN 50 2270/57	Karton za duboku štampu.
GOS 2530/56	Sirovi aluminijum u blokovima. Metode hemiske analize.	ČSN 50 2275/57	Karton za izradu dopisnica.
GOST 2581/55	Magnezijumove legure u blokovima. Tehnički uslovi.	ČSN 50 3470/57	Karton za izradu igraćih karata.
GOST 2856/55	Magnezijumova legura za livenje.	ČSN 50 5705/57	Ambalažni papir. Flakoni od papira za pakovanje tabletiranih lekova.
GOST 3549/55	Sirovi aluminijum u blokovima.	ČSN 50 5724/57	Ambalažni papir. Okrugle kutijice od papira za potrebe apoteke.
GOST 4758/55	Fero legure. Fero-volfram.		

DK 677 — Užarije

GOST 2688/55	Čelični konopci. Konopac tipa LKR $6 \times 19 = 114$ žica s organskim srcem.	GOST 3081/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-O, $6 \times 19 = 114$ žica s metalnim srcem sastavljenim od $7 \times 7 = 49$ žica.
GOST 3062/55	Čelični konopci. Spiralni konopac tipa LKO $1 \times 7 = 7$ žica.	GOST 3082/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-O, $6 \times 12 = 72$ žica sa 7 organskih srca.
GOST 3063/55	Čelični konopci. Spiralni konopac tipa TK $1 \times 19 = 19$ žica.	GOST 3083/55	Čelični konopci. Konopac tipa TK, $6 \times 24 = 144$ žica sa 7 organskih srca.
GOST 3074/55	Čelični konopci. Konopci tipa TK $8 \times 37 = 296$ žica s organskim srcem.	GOST 3084/55	Čelični konopci. Konopac tipa TK, $6 \times 30 = 180$ žica sa 7 organskih srca.
GOST 3064/55	Čelični konopci. Spiralni konopac tipa TK $1 \times 37 = 37$ žica.	GOST 3085/55	Čelični konopci. Konopac od trougaonih pramenova $6 \times 30 = 180$ žica s organskim srcem.
GOST 3065/55	Čelični konopci. Spiralni konopac tipa Tk $1 \times 61 = 61$ žica.	GOST 3086/55	Čelični konopci. Konopac od pljosnatih pramenova $10 \times 10 = 100$ žica s 11 organskih srca.
GOST 3066/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-O, $7 \times 7 = 49$ žica s metalnim srcem.	GOST 3087/55	Čelični konopci. Konopac od ovalnih pramenova $5 \times 23 = 115$ žica s organskim srcem.
GOST 3067/55	Čelični konopci. Konopac tipa TK $7 \times 19 = 133$. Žice s metalnim srcem.	GOST 3088/55	Čelični konopci. Konopac od mnogo pramenova tipa TK $18 \times 19 = 342$ žica s organskim srcem.
GOST 3068/55	Čelični konopci. Konopac tipa TK $7 \times 37 = 259$ žica s metalnim srcem.	GOST 3089/55	Čelični konopci. Konopac (kabel) tipa TK $6 \times 7 \times 19 = 798$ žica s organskim srcem.
GOST 3069/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-O, $6 \times 7 = 42$ žica s organskim srcem.	GOST 3090/55	Čelični konopci. Spiralni zatvoren konopac s jednim slojem žica oblika Z.
GOST 3070/55	Čelični konopci. Konopac tipa TK $6 \times 19 = 114$ žica s organskim srcem.	GOST 3992/55	Čelični konopci. Pljosnati konopac $9 \times 4 \times 9 = 288$ žica sa 32 organska srca.
GOST 3071/55	Čelični konopci. Konopac tipa TK $6 \times 37 = 222$ žica s organskim srcem.	GOST 3093/55	Specijalni čelični konopci. Konopac tipa LK-O, $3 \times 7 = 21$ žica.
GOST 3072/55	Čelični konopci. Konopac tipa TK $6 \times 61 = 366$ žica s organskim srcem.	GOST 3094/55	Specijalni čelični konopci. Konopac tipa TK, $3 \times 27 = 81$ žica.
GOST 3073/55	Čelični konopci. Konopci tipa TK $8 \times 19 = 152$ žica s organskim srcem.	GOST 3095/55	Specijalni čelični konopci. Konopac tipa TK, $3 \times 37 = 111$ žica.
GOST 3074/55	Čelični konopci. Konopac tipa TK $8 \times 37 = 296$ žica s organskim srcem.	GOST 3096/55	Čelični konopci. Konopac tipa TK, $5 \times 19 = 95$ žica sa organskim srcem.
GOST 3075/55	Čelični konopci. Konopac tipa TK $6 \times 16 = 96$ žica s organskim srcem.	GOST 3097/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-O, $8 \times 6 = 48$ žica s 9 organskih srca.
GOST 3076/55	Čelični konopci. Konopac tipa TK $6 \times 17 = 102$ žica s organskim srcem.	GOST 3098/55	Čelični konopci. Konopac tipa TK $8 \times 16 = 128$ žica s 9 organskih srca.
GOST 3077/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-O, $6 \times 19 = 114$ žica sa organskim srcem.	GOST 3241/55	Čelični konopci. Tehnički uslovi.
GOST 3078/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-O, $6 \times 27 = 162$ žica sa organskim srcem.	GOST 7665/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-Z, $6 \times 25 = 150$ žica s organskim srcem.
GOST 3079/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-O, $6 \times 37 = 222$ žica s organskim srcem.	GOST 7666/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-Z, $7 \times 25 = 175$ žica s metalnim srcem.
GOST 3080/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-O, $8 \times 19 = 152$ žica s organskim srcem.		

GOST 7667/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-Z, $6 \times 25 = 150$ žica s metalnim srcem sastavljenim od $7 \times 7 = 49$ žica.	GOST 7685/55	Čelični konopci. Konopac tipa TLK-R, $6 \times 37 = 222$ žica s organskim srcem.
GOST 7668/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-RO, $6 \times 36 = 216$ žica s organskim srcem.	DK679 — Industrija veštačkih materija	
GOST 7669/55	Čelični konopci. Konopci tipa TLK-RO, $6 \times 36 = 216$ žica sa metalnim srcem sastavljenim od $7 \times 7 = 49$ žica.	ČSN 64 9951/57	Bakelitni lakovi.
GOST 7670/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-R, $8 \times 19 = 152$ žica s organskim srcem.	ČSN 64 9991/57	Bakelitni kitovi.
GOST 7671/55	Čelični konopci. Konopac tipa TK, $8 \times 17 = 136$ žica s organskim srcem.	DK 691 — Građevinski materijal	
GOST 7672/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-Z- $8 \times 25 = 200$ žica s organskim srcem.	GOST 125/57	Građevinski gips.
GOST 7673/55	Čelični konopci. Konopac (kabel) tipa LK-O, $6 \times 6 \times 7 = 252$ žica sa 7 organskih srca.	GPST 6901/54	Metode određivanja gustoće betonske smese i čvrstoće betona.
GOST 7674/55	Čelični konopci. Konopac (kabel) tipa TK, $6 \times 6 \times 19 = 684$ žica sa 7 organskih srca.	GOST 7025/54	Kamen za zidanje i oblogu. Metoda određivanja upijanja vlage i postojanosti na mrazu.
GOST 7675/55	Čelični konopci. Spiralni zatvoreni konopac s jednim slojem klinaste žice i jednim slojem žice oblika Z.	GOST 7415/55	Hidroizol (bitumensko-azbestna lepenka) za izolaciju protivu vlage.
GOST 7676/55	Čelični konopci. Spiralni zatvoreni konopac sa dva sloja klinaste žice i jednim slojem žice oblika Z.	GOST 7484/55	Keramičke i kamene pločice za oblaganje u građevinarstvu.
GOST 7677/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-O, $6 \times 19 = 114$ žica s metalnim srcem u vidu pramena $1 \times 19 = 19$ žica.	DK 695 — Pokrivački zanat	
GOST 7678/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-R, $6 \times 13 = 78$ žica s organskim srcem.	GOST 1335/56	Krovna lepenka.
GOST 7679/55	Čelični konopci. Konopac tipa TLK-O, $6 \times 31 = 186$ žica s organskim srcem.	GOST 5176/54	Krovna lepenka posuta sa obe strane krupnozrnim mineralnim agregatom.
GOST 7680/55	Čelični konopci. Konopac tipa TK, $7 \times 61 = 427$ žica s metalnim srcem.	DK 696 — Instalaterski zanat	
GOST 7681/55	Čelični konopci. Konopac sa mnogo LK-O, $18 \times 7 = 126$ žica s organskim srcem.	GOST 7942/56	Mešači za umivaonike. Tipovi i osnovne dimenzije.
GOST 7682/55	Čelični konopci. Čelični konopac sa mnogo pramenova tipa TK, $19 \times 36 = 684$ sa 19 organskih srca.	DK 771 — Fotografaska oprema	
GOST 7683/55	Čelični konopci. Konopac sa mnogo pramenova tipa LK-O, $34 \times 7 = 238$ žica s organskim srcem.	GOST 3548/56	Fotoaparati. Kalem za fotografski film širine 60 mm. Osnovne i priključne dimenzije.
GOST 7684/55	Čelični konopci. Konopac tipa LK-OZ, $6 \times 41 = 246$ žica s organskim srcem.	DK 76 — Mašine za grafičku industriju	
		GOST 4022/56	Mašine za grafičku industriju. Jednoaparadne mašine za šivenje žicom.
		DK 778 — Kinematografija	
		GOST 2639/56	Kinoprojektor za film od 35 mm. Tipovi, osnovni parametri.
		GOST 2941/57	Kinosnimački aparati za film od 35 mm. Prozorčić za kadrove. Oblik, dimenzije, raspored.
		GOST 2945/56	Aparati za kopiranje kinofilma od 16 mm. Prozorčić za kadrove. Oblik, dimenzije, raspored.
		GOST 2946/56	Aparati za kopiranje kinofilma od 35 mm. Prozorčić za kadrove. Oblik, dimenzije, raspored.

I S P R A V K A

Prilikom pripreme II izdanja rasprodatih standarda u niže navedenim standardima ispravljene su sledeće štamparske greške koje su se potkrale u prvom izdanju i to:

u JUS M.C4.500, izdanje 1957

— u zaglavlju tabele na str. 1, poslednja kolona: umesto r treba da stoji R .

u JUS M.B6.882, izdanje 1957

— u zaglavlju tabele: umesto r_1 , r_2 i r_3 treba da stoji R_1 , R_2 i R_3 .

u JUS M.B6.882, izdanje 1957

— prva reč u naslovu: umesto »Čeoni« treba da glasi »Cevni« u zaglavlju tabele: umesto r_1 , r_2 i r_3 treba da stoji R_1 , R_2 i R_3 ;

— pretposlednja kolona sa težinama računatim za $2,7 \text{ kg/cm}^3$ briše se;

— u zaglavlju »Težina kg « briše se: $7,85 \text{ kg/dm}^3$;

— u fusnoti 1) dodaje se: $(7,85 \text{ kg/dm}^3)$.

u JUS M. B6.883, izdanje 1957

— u prvom crtežu dodat poluprečnik zaobljenja R_2 na prelazu između glave i cilindričnog dela šupljeg vijka;

— u zaglavlju: umesto c treba da stoji e ,

umesto r_1 i r_2 treba da stoji R_1 i R_2 .

u JUS M.N0.050

— str. 3, engleski izraz br. 71 glasi: crankshaft guide bearing,

— str. 4, nemački izraz br. 128 glasi: Rückwärtsgang,

— str. 4, engleski izraz br. 154 glasi: anti-vibration mounting,

— str. 4, francuski izraz br. 161 glasi: évaporation,

— str. 5, engleski izraz br. 216 glasi: exhaust pipe,

— str. 6, francuski izraz br. 285 glasi: carrosserie-coque,

— str. 8, posle srpskohrvatskog izraza br. 357 »mačje oko« dodata zapeta,

— str. 9, srpskohrvatski izraz br. 401 glasi: zadnje svetlo (crveno).

Ispravljanje reči u registrima

a) engleskom: str. 13 delivery-line 228

str. 14 scavenging 159

b) francuskom: str. 15 évaporation 161

„ filtre à huile 147

„ frein hydraulique 304

c) nemačkom: str. 18 Pendelwinker 359

Umoljavaju se imaoči prvog izdanja ovih standarda da u svojim primercima isprave navedene greške.

Izdavač: Savezna komisija za standardizaciju — Beograd, Admirala Geprata br. 16, tel. br. 28-920. — Odgovorni urednik: ing. Slavoljub Vitorović. — Distribucija preko izdavačkog preduzeća »Naučna knjiga« — Beograd, Kn. Miha-lova 40, pošt. fah 690. — tel. br. 27-011. — Cena pojedinom primerku Din. 100. — Godišnja pretplata Din. 1200
Pretplatu slati neposredno na naznačenu adresu distributora ili na tek. rač. kod N. B.

101-11
br. 1-297

